

Helsingin kaupungin aineistopankki / Aiko Lohtander

Kaupunkiympäristön toimialan toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2019

Sisällysluettelo:

1	Tiivistelmä	3
2	Kaupunkistrategian toteuttaminen	6
	Kestävän kasvun turvaaminen	6
	Uudistuvat palvelut.....	10
	Vastuullinen taloudenpito	12
	Vahva ja monipuolinen edunvalvonta	13
	Sitovien ja muiden tavoitteiden toteutuminen	14
	Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö	17
	Digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen.....	17
3	Käyttötalous	20
4	Investoinnit.....	23
	Kiinteä omaisuus, talousarviokohta 801	23
	Rakennukset, talousarviokohta 802	25
	Yleiset alueet, talousarviokohdat 803 ja 804	28
	Irtaimen omaisuuden perushankinta, talousarviokohta 805	33
	Arvopaperit, talousarviokohta 806	34
	Muu pääomatalous talousarviokohta 807	34
	8 07 01 Osallisuusrahasto.....	34

1 Tiivistelmä

KATSAUS KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN TOIMINTAAN VUONNA 2019

Vuosi 2019 oli kaupunkiympäristön toimialan toinen kokonainen toimintavuosi. Kehitimme toimintaamme edelleen tehokkaampaan, tuottavampaan ja asiakaslähtöisempään suuntaan.

Toimialalla on valmistauduttu toimintakulttuurin ja työympäristön muutokseen käynnistämällä monipaikkaisen työympäristön kehitystyö, jonka ensimmäinen vaihe on tähdännyt toimialan muuttoon yhteiseen toimitilaan Kalasatamassa vuonna 2020. Osana työympäristömuutosta toteutettiin myös työasialiikkumisen kartoitukset, sekä toteutettiin kaksi toimialatasoista MaaS-kokeilua: sähköpyörä ja yhteisautopalvelu, joiden pohjalta tehtiin toimintamuutosehdotukset toimialan työasialiikkumiseen.

Asiakaskokemuksen parantaminen on yksi kaupunkistrategian tavoitteista, ja se osa laajempaa toimintakulttuurin muutosta. Toimialan asiakaskokemusta on kehitetty laajalti sekä erillisen asiakaskokemuksen parantaminen -hankkeen ja -verkoston tuella, että osana toimialan koko kehittämistä.

Sitovat tavoitteet

Toimialalle asetetuista neljästä sitovasta tavoitteesta saavutimme yhden. Asuntotuotannon mahdollistamiseksi laadittiin asemakaavoja yli 878 000 kerrosneliometriä, joista noin 40 prosenttia on täydennysrakentamista. Asuntotuotannolle luovutettiin asuinrakennusoikeutta 294 000 kerrosneliometriä, mikä alitti meille asetetun tavoitetason. Asuntotuotannossa käynnistettiin tavoitetason ylittävästi yhteensä 1 505 uudisasunnon rakentaminen. Asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittamisen osalta toteumaa ei pystytty vahvistamaan tunnusluvun avulla, johtuen asuntorekisterin puutteellisista tiedoista. Toimitilapuolella tyhjien tilojen osuus vuokrattavissa olevasta toimitilakanasta oli 3,27 prosenttia.

Energiansäästötavoitteet puolestaan toteutuvat sekä ulkovalaistuksen että toimitilojen osalta. Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettua osuutta kaikista matkoista oli tavoitteena kasvattaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon, tavoitetta ei saavutettu, vuonna 2019 osuus oli 77,48 %, eli sama kuin viiden edellisen vuoden keskiarvo. Hiilineutraali Helsinki 2035 – toimenpideohjelman toteutumisen ja vaikutusten arvioinnin työkalu Ilmastovahti valmistui ja Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista hyöty käytettiin 92 %, joka ylitti tavoitetason.

Asiakaskokemuksen parantamistavoitteista palautejärjestelmän kautta tulevista palautteista 94 % käsiteltiin tavoite ajassa ylittäen tavoitetason ja asiakastytyväisyyskyselyjen perusteella Kaupunkitila -ydinprosessien keskimääräinen asiakastytyväisyys parani edellisvuodesta. Yhteinen tavoite Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa digitaalisesta asiakkuudesta tukemaan oma.helsinki – palvelun profiilipilotointia ei sen sijaan toteutunut.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Helsingin yleiskaavan toteuttamiseksi jatkettiin Vihdintien- ja Tuusulanväylän bulevardien suunnittelua. Vihdintien – Huopalahdentien bulevardien kaavarunko hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa. Vuonna 2019 valmisteltiin myös maanalaisen yleiskaavan luonnosta, joka esitellään päätöksentekoon vuoden 2020 alussa.

Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti kehitettiin kantakaupungin raitiotietä ja jatkettiin Länsi-Helsingin raitioteiden, sisältäen Vihdintien bulevardin pikaraitiotien, liikenteen yleissuunnittelua. Raide-Jokerin rakentaminen aloitettiin ja Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman laatimistyö käynnistettiin.

Pyöräliikenteen edistämiseksi kantakaupungin tavoite- ja baanaverkkoa kehitettiin edelleen laatimalla yleissuunnitelmaa Itäbaanasta. Vuonna 2019 valmistuivat Mäkelänkadun ja Itäbaanan (Kulosaaren Puistotien osuus) katusuunnitelmat sekä rakennettiin pyöräpysäköintiä Kaartinkaupunkiin.

Keskusta-alueella käynnistettiin Kauppatorin asemakaavan valmistelu ja Eteläsataman itäosan suunnitteluperiaatteiden laatiminen. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Marian kasvuyrityskampuksen kaavaehdotuksen sekä Hakaniemenrannan ja Helsingin Garden alueen tarkistetut asemakaavat.

Toimialan ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteuttamista edistettiin edelleen ja otettiin käyttöön Ilmastovahti, HNH 2035 -ohjelman toteutumisen ja vaikutusten arvioinnin työkalu. Uusi rakennusten energiankulutus- ja olosuhdeseurantajärjestelmä on käyttööntovaiheessa ja rakentamisen elinkaariohjauksmallin valmistelu jatkuu suunnitelmien mukaisesti osana Energiaviisaat kaupungit –hanketta

Merellisen strategian toimeenpano eteni suunnitellusti. Vasikkasaareen järjestettiin toteuttajakumppani-haku ja Vallisaaren sekä Kuninkaansaaren kunnallistekniikka eteni toteutukseen. Merellisen Helsingin saavutettavuuden parantamiseksi suunniteltiin uusia vesiliikennereittejä ja uutta toimintamallia koko vesiliikenteen järjestämiseksi. Lisäksi toimialalla valmistauduttiin Helsinki Biennaali 2020 –tapahtumaan.

Vuoden 2019 aikana vietiin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsittelyyn yhteensä kuuden luonnonsuojelualueen perustamisesitystä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Vanhankaupunginlahden Natura 2000 alueen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutus on edennyt ja Östersundomin lintuvedet Natura 2000 alueella on meneillään hoitosuunnitelman teko.

Tulevien täydennysrakentamishankkeiden osalta kaupunkiympäristölautakunnassa hyväksyttiin asema-kaavoja ja suunnittelu- ja täydennysrakentamis periaatteita useilla eri alueilla mm. Laajasalossa sekä Jollaksessa, Malmin lentoaseman alueella ja Pasilassa. Itäkeskuksen ja lähialueen kehittämiseksi järjestettiin kansainvälinen ideakilpailu.

Toimitila-alueiden tulevaisuuden vahvistamiseksi järjestettiin osana Teollisuuskadun akselia Junatien ympäristön kehittämistä kansainvälinen ideakilpailu. Pukinmäen asemanseudun ja Porkkalankadun toimitilakaavat ja Lassila-Kannelmäen toimitila-alueen suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa.

Katutöiden haittojen vähentäminen käynnistettiin katujen rakennuttamisprosessin sujuvoittamisprojekti. Projekti muodostuu 5 osaprojektista. Aalto yliopiston Toimivat katuhankkeet tutkimushanke, vaihe 1 valmistui vuoden vaihteessa, loppuraportti julkaistaan 02/2020. Raportissa esitetyt kehittämistoimenpiteitä pilotoidaan vuonna 2020. Infrahankkeiden ohjelmoinnin kehittämisen Lean-työ valmistui, työn tuloksia esiteltiin pormestarin vetämässä ohjausryhmässä, Lean työn toimenpiteitä viedään käytäntöön tulevina vuosina. Viestinnän toimesta on valmistunut katutyömaiden viestinnän käsikirja. Viranomaisohjauksen vahvistamisen osalta on tarkastelu mahdollisuuksia vaikuttaa lainsäädäntöön.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kaupunkitasoisen esteettömyystyön koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta. Kaupunkiympäristön toimialan merkittäviä esteettömyyshankkeita vuonna 2019 olivat Tripla, Hämeentie, Olympiastadion, Raide-Jokeri, Laakson sairaala Keskustakirjasto Oodi sai Helsingin kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystunnustuksen.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt kiinteistöpoliittisen ohjelman, sisäilmaohjelman sekä näiden toteutusohjelman ohjeellisesti noudatettavaksi. Kiinteistöstrategia viedään kaupunginhallituksen päätettäväksi vuonna 2020. Kiinteistöstrategian valmistelu ja siihen liittyvän sisäisen vuokramallin uudistuksen valmistelu käynnistettiin toteutusohjelman mukaisesti. Koko kaupungin julkisten tilojen suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa ohjaavaa kaupunkitilaohjetta täydennettiin ja kehitettiin yhteistyössä kaupungin organisaatioiden kanssa. Osana tilakustannusten valmistelun ja määrittelyn prosessia käynnistettiin sisäisen vuokramallin uudistuksen valmistelu.

Kaupungin omien tilojen käyttöä on pyritty tehostamaan mahdollisuuksien mukaan. Palvelutilaverkko-tarkasteluissa on yhdistetty hankkeita tilatehokkuuden parantamiseksi, hankesuunnittelua ohjataan muuntojoustaviin ratkaisuihin sekä tilojen yhteiskäyttöön. Yli 20 kasvatuksen ja koulutuksen väistö- ja lisätilahankkeen toteutuksen yhteydessä on akuuttien hankkeiden hankeprosessia ja tiedonkulkua kehitetty.

Vuonna 2019 asuntotuotannossa käynnistetyistä hankkeista 52,8% oli ARA-vuokra-asuntoja ja 47,2 % välimuodon asuntoja eli asumisoikeus- ja Hitas-asuntoja. Asuntotuotantopalvelu peruskorjaa kaupungin kiinteistöyhtiöiden, etenkin Helsingin kaupungin asuntojen tilaamat peruskorjauskohteet. Vuonna 2019 käynnistettiin 731 asunnon peruskorjaus.

Toimialan hankintastrategian toimenpideohjelma valmistui ja ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen on aloitettu. Talouden seuranta ja tiedolla johtamista on tuettu kehittämällä raportointia

2 Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Helsingin yleiskaavan toteuttamisohjelman mukaisesti jatkettiin Vihdintien- ja Tuusulanväylän bulevardien suunnittelua. Alueilla toteutettiin mm. jatkosuunnittelun edellyttämät kaupalliset ja kaupunkitaloudelliset selvitykset, sekä yritysvaikutusten arviointi. Vihdintien – Huopalahdentien bulevardien kaavarunko hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa, kaavarungossa tarkastellaan rakentamista, liikennejärjestelyjä ja ympäristöä. Alueen asemakaavoitus käynnistettiin laatimalla selvityksiä Niemenmäen länsipuolen, Munkkivuoren ostoskeskuksen ja Haagan liikenneympyrän alueita. Turunväylän liittymäalueelle laadittiin suunnitelmaluonnos aluevarauksista yhteistyössä Uudenmaan Ely-keskuksen kanssa. Tuusulan bulevardin kehittämiseksi hyödynnettiin kansainvälisiä asiantuntijoita, ja Tuusulanväylän muutoksista käynnistettiin laajempi liikennejärjestelmäselvitys. Käpylään on suunnitteilla joukko-liikenteen terminaali. Viikin-Malmin pikaraitiotien vyöhykkeen osalta toteutettiin maankäyttöpotentiaalien tarkastelu ja alueen kehityskuva. Laajasalontien bulevardisointi eteni Kruunusiltojen pikaraitiotien ja Yliskylän kauppakeskuksen kohdalla.

Vuonna 2019 valmisteltiin maanalaisen yleiskaavan luonnosta, kaavaluonnos esitellään päätöksentekoon vuoden 2020 alussa.

Hallinto-oikeus kumosi Östersundomin yleiskaavan ja Östersundom-toimikunta on hakenut valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Alueen rakennuskiellon jatkaminen on saanut lainvoiman, ja poikkeamisluvissa on noudatettu sen yhteydessä laadittuja rakentamisen ohjaamisen periaatteita. Östersundomin nykyisten asuntoalueiden vesihuollon kapasiteetista laadittiin selvitys ja Karhusaarella aloitettiin kaavarungon päivitystyö, lisäksi Karhusaarella on laadittu pientaloalueiden täydennysrakentamisen asemakaavoja, joista ensimmäinen astui voimaan vuonna 2019.

Vuonna 2018 aloitettu asuntotonttien yleinen varauskierrros, sekä uuden varauskierroksen aloitus päätettiin kaupunginhallituksessa ja laadittiin noin 650:n päätyneen maanvuokrasopimuksen uusimispäätökset.

Markkinaehtoisen pysäköinnin periaatteet päätettiin kaupunkiympäristölautakunnassa. Periaatteita sovelletaan Nihdin, Hernesaaren ja Hakaniemen rannan asemakaavamääräyksissä.

Asuinalueiden tonttikatujen kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymien uusien pysäköintiperiaatteiden käyttöön ottaminen käynnistettiin kahdella eri alueella. Lisäksi uudet periaatteet ovat voimassa kaksi vuotta kestäneen kehitystyön aikaisella Ruskeasuon kokeilualueella. Uudet periaatteet helpottavat ja nopeuttavat merkittävästi tonttikatujen lumenpoistoa.

Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot

Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti kehitettiin kantakaupungin raitiotietä ja Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman lähivuosien toimenpiteet on esitetty kartalla. Vuonna 2019 toteutettiin raitioliikenteen sujuvoittamiselvitykset Keskusta-Hakaniemi -osuudelle ja Bulevardille ja laadittiin raitiotiekatujen pysäköintimerkintöjen periaatteet ja toteutettiin liikenteenohjaussuunnitelmat Munkkiniemeen ja Kruunuhakaan. Liikennevaloetuksien kehittäminen osuuksittain aikataulutettiin ja toteutettiin ensimmäiset muutokset Mannerheimintien pohjoispäässä, muutosten vaikutusten arviointi on käynnissä ja ohjausta säädetään arvioinnin perusteella edelleen.

Länsi-Helsingin raitioteiden, sisältäen Vihdintien bulevardin pikaraitiotien, liikenteen yleissuunnittelua jatkettiin ja suunnitelmia vuorovaiikutettiin. Yleissuunnitelma viedään päätöksentekoon vuoden 2020 aikana. Raide-Jokerin rakentaminen aloitettiin ja käynnistettiin Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman laatiminen sekä Kruunusiltojen allianssin kilpailutus.

Käveltävän kaupungin suunnitteluedellytysten parantamiseksi käynnistettiin kävelyn edistämishjelma, lisäksi jatkettiin jalankulun jatkuvia koneellisia laskentoja keskusta-alueilla. Jalankulkuympäristöistä toutetaan myös laadullisia arvioita, kävely-ympäristön laadun havainnointitutkimus Malmilla julkaistiin ja tuloksia hyödynnetään Malmivisiossa ja Malmin ja Pukinmäen aluesuunnitelmassa.

Pyöräliikenteen edistämishjelman päivitystyö eteni aikataulussa. Kantakaupungin tavoite- ja baana-verkkoa kehitetään edelleen laatimalla yleissuunnitelma Itäbaanasta. Vuonna 2019 valmistuivat Mäkeläntien ja Itäbaanan (Kulosaaren Puistotien osuus) katusuunnitelmat sekä rakennettiin pyöräpysäköintiä Kaartinkaupunkiin. Kaupunkipyöräjärjestelmää on laajennettu ja tehostettu talvikunnossapito on vaikiinnutettu pyöräteiden osalta. EU:n Horizon-hankkeen parhaita käytäntöjä sovelletaan Helsinkiin. Jalankulun ja pyöräilyn priorisoitua talvihoidon reitistöä kasvatettiin suunnitelman mukaisesti 9,7 km.

Älyliikenteen kehittämissuunnitelma vietiin päätöksentekoon. Aalto-yliopiston ja liikenteenhallintayksikön kanssa edistettiin Smart Junction -hanketta, tavoitteena hakea älyliikennetarkkailulla liikenteen sujuvuuden parantamista Jätkäsaarella.

Kansalaistorin otettiin käyttöön automatiikalla toimivat pollarit, pollareiden etäohjaus vilkkaalla jalankulku- ja pyöräliikennealueella vaatii mm. kameravalvontaa turvallisen noston varmistamiseksi. Teollisuuskadun tunnelin ja Triplan sekä Junatien katettujen osuuksien tunnelitelematiikat vastaanotettiin ylläpitoon ja käynnistettiin Eliel Saarisen tien tunnelitelematiikan uudistaminen. Kantakaupungin alueella otettiin käyttöön kaksi uudenaikaista liikennevalvontakameraa. Poliisin kanssa tehtiin sopimus 74 liikennevalvontakameran asennuksesta Helsinkiin.

Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen

Keskustavision valmistuminen ja siihen kytköksissä ollut kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamisen periaatteet siirtyivät vuodelle 2020. Kauppatorin asemakaavaa valmistelu ja Eteläsataman itäosan suunnitteluperiaatteiden laatiminen käynnistettiin. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Marian kasvuyrityskampuksen kaavaehdotuksen sekä Hakaniemenrannan ja Helsingin Garden alueen tarkistettujen asemakaavojen. Laakson yhteissairaalan ja Sörnäisten rannan suunnittelua jatkettiin.

Maanalaisen yleiskaavan yhteydessä on selvitetty maanalaisia kävely-ympäristöjä ja maanalaisten liiketilöiden kehittämistä.

Puistojen peruskorjauksen suunnittelun merkittävimmät kohteet olivat kantakaupungissa Kaisaniemenpuisto ja -ranta, Johanneksenpuisto ja Sibeliuksen puisto. Johanneksenpuiston suunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta kaupunkiympäristölautakunnassa ja Töölöntorin kehittämiseksi järjestettiin suunnittelukilpailu.

Vuonna 2019 tavoitteena oli asentaa keskusta-alueelle kymmenen uutta City-WC:tä. Vuoden loppuun mennessä valmistui viisi, loput yksiköt asennetaan keväällä 2020.

Suvilahden asemakaavoitukseen liittyvä tapahtumakorttelin suunnittelukilpailu päättyi. Tapahtumasähköpalvelua kehitettiin laatimalla teknisen osuuden kuvaus., lisäksi osallistuttiin tapahtumapaikkakorttien laatimiseen. Vaasan puistikon yhteistyökumppanin kanssa kehitetyt automatisoidut tapahtumasähköpisteet otettiin käyttöön ja Kansalaistorille rakennettiin laaja tapahtumasähköverkko.

Moderni ilmastovastuu

Toimialan ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa, ohjelma pohjautuu kaupungin strategiaan ja ympäristönsuojelun sektorikohtaisiin ohjelmiin ja siinä korostuvat strategisesti merkittävät kokonaisuudet kuten hiilineutraalisuus, kiertotalous ja luonnon monimuotoisuus.

Toimialalla edistettiin Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toteuttamista ja otettiin käyttöön Ilmastovahti, HNH 2035 -ohjelman toteutumisen ja vaikutusten arvioinnin työkalu.

Helsingin ilmansuojelu- ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmia toteutettiin liikenteen ilmanlaatu- ja meluhaittojen vähentämiseksi. Kaupunginhallitus hyväksyi vähäpäästöisten ajoneuvojen kriteerien tarkistuksen. Kestävää liikkumista edistettiin kouluille suunnatun Kulkuri-ympäristökasvatushankkeen avulla.

Helsingin Itämeri-toimenpideohjelman toimenpiteiden toteutus eteni mm. valmistelemalla ns. nopeiden kokeilujen hanke, jonka tavoitteena on muoviroskaantumisen välttäminen ja hillintä Helsingin edustan merialueella. Helsingin vesistöjen ja pääkaupunkiseudun edustan merialueen ja kaupungin pienvesien tilaa tutkittiin ja seurattiin. Tietoa hyödynnettiin etenkin kaupungin merellisen strategian toteutuksessa, maankäytön suunnittelussa ja kaupungin ympäristön tilan seurannassa.

Uusi rakennusten energiankulutus- ja olosuhdeseurantajärjestelmä otettiin käyttöön ja rakentamisen elinkaariohjauksmallin valmistelua on jatkettu osana Energiaviisaat kaupungit –hanketta. Hankkeelle sopivan pilottikohteen etsiminen rakentamisen Joutsenmerkki-kokeilulle on käynnissä.

Asuntuotantopalvelun hankkeissa rakennusten energiatehokkuusvaatimukset ovat uudisrakentamisessa noin 10% määräystasoa tiukemmat. Asuntojen peruskorjaushankkeille asetettiin yhteistyössä Helsingin kaupungin asuntojen (Heka) kanssa täsmälliset energiatehokkuusvaatimukset (energiatehokkuutta parannetaan 25% nykyisestä E-luvusta laskettuna).

Energiatehokasta rakentamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttämistä edistettiin ohjauksella ja kannustuksella. Rakennusvalvontataksaa alennettiin sekä päivitettiin lisäämällä taksaan mm. uusia energiatehokkuuteen ohjaavia kohtia.

Vuonna 2019 käynnistettiin hulevesireittien kartoitus ja osallistuttiin hulevesien hallinnan toimintamallin valmisteluun, HSY:n hulevesitiedonhallinnan hankkeeseen sekä LUMO-ohjelman pienvesiosion laadintaan.

Helsinkiin laadittiin liito-oravasuunnitelmaa ja toteutettiin metsä- ja puustoinen verkosto kaupunkisuunnittelussa -työn jatkona verkoston runkoyhteyksien ja kehitettävien pääyhteyksien kartoitus paikkatietomuodossa.

Kasvilajivalintoja ohjaavan Kaupunkikasvioppaaseen tuotettiin perennojen suositus ja ilmastonmuutokseen varauduttiin ilmastonmuutokseen kasvilajivalikoimaa monipuolistamalla ja kestävyyttä lisäämällä. Kiertotaloutta edistettiin kasvualustojen kierrätyksellä viherrakentamiskohteissa.

Helsinki-LED -valaisinten uusimisprojektin ensimmäinen vaihe käynnistettiin ja projektin tässä vaiheessa on uusittu liikuntareittien valaisimet ledeiksi. Väliraportti sekä toisen vaiheen toimenpide-ehdotukset saatetaan poliittiseen päätöksentekoon helmikuussa 2020. Uutta ulkovalaistusta rakennettiin enätyksellisen paljon ja verkko on laajennettu 2500:lla valaisimella, ulkovalaistusverkossa on 91 000 valaisinta.

Vuonna 2019 järjestettiin kilpailutus, jolla mahdollistetaan noin 20 uuden sähköauton latausaseman rakentaminen kantakaupunkiin.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi kaivumaiden, kiviaineksen ja purkumateriaalien hyötykäytön periaatteet maarakentamisessa ja periaatteiden toteuttamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä lumen käsittelyn periaatteet ja toimenpideohjelman. Järjestetystä lumen käsittelyn innovaatiokilpailusta jatkoon selvisi neljä yritystä. Kilpailun kärkeet yltäneet ratkaisut tähtäävät lumen kuljetustarpeen pienentämiseen, lumen mereen kaatamisesta aiheutuvan meriveden roskaantumisen vähentämiseen, merivas-taanottopaikan jäättömänä pitämiseen sekä reaaliaikaisen vedenlaadun analysointiin.

Maalämmön hyödyntämiseen periaatteet saatettiin viimeistelyvaiheeseen ja viedään päätöksentekoon vuonna 2020. Pohja- ja kalliorakentamisen hiilijalanjalan arviointityökalu valmistui.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Merellisyyden vahvistaminen

Merellisen strategian toimeenpano eteni suunnitellusti. Vasikkasaarella suoritettiin luonnonhoidon toimenpiteet ja uusittiin rakenteet. Lisäksi järjestettiin Vasikkasaaren toteuttajakumppanihakua. Vallisaaren ja Kuninkaansaaren kunnallistekniikka eteni toteutukseen, vesilupa on saatu ja urakoitsija valittu. Helsinki Biennaali 2020 -tapahtumaa suunniteltiin valmistelemalla Lyypekin laiturille rakennettavan Paviljongin läheisyyteen tuotettavaa fasilitoitinta mm. valaistus ja yleisö-wc:t. Lyypekinlaiturin laiturisuunnitelmat ja Biennaalin vesibussiliikenteelle etenivät aikataulussa.

Ranta-alueista hyväksyttiin Nihdin ja Hernesaaren tarkistetut asemakaavat ja Jätkänsaaren täydennysrakentamiskaavoina Saukonkanavan eteläpuolisten korttelien sekä Madeiranaukion tarkistettu kaava, lisäksi asemakaavoituksen tueksi laadittiin ilmastokestävän rantarakentamisen periaatteita Ilosaareen. Kaupungin ranta-alueille ja rantareiteille valmisteltiin valaistusperiaatteita ja keskustan rantareitille valmistui opastepilotti.

Itäisen saaristoon laadittiin hoito- ja kehittämissuunnitelma ja aloitettiin saarikorttien viimeistelytyö. Merellisen Helsingin saavutettavuuden parantamiseksi suunniteltiin uusia vesiliikennereittejä ja uutta toimintamallia koko vesiliikenteen järjestämiseksi. Vesijoukkoliikenteen kehittämissuunnitelmat – selvitys valmistui. Jatkotyönä selvitettiin Kruunuvuorenrannan ja Keskustan välisen lauttayhteyden toteuttamisvaihtoehtoja sekä Hakaniemi – Ruoholahti -heilurireittiä.

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisen esiselvitys ja täydentävä kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi valmistuivat.

Vahvistetaan kaupunginosien omaleimaisuutta täydennysrakentamisen, maisemasuunnittelun ja luonnonhoidon keinoin.

Puistojen uudisrakentamisen suunnittelu keskittyi suurten asuntotuotantokohteiden puistohankkeisiin suurpiireissä erityisesti keskisen, koillisen ja itäisen suurpiirin alueilla, kohteita muun muassa Raide-Jokeriin liittyvät Käskynhaltijantien ympäristön puistot. Asuinalueilla suunniteltiin peruskorjauksia muun muassa Maistraatinpuistoon, Ilveskorvenpuistoon sekä leikkipuistoihin Traktori, Maunula ja Lampi. Projektialueilla painopiste oli Kruunuvuorenrannan puistojen suunnittelussa. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta mm. Kivikon liikuntapuiston suunnittelu sekä Keskuspuiston ulkoilureitistöön opastamissuunnitelma käynnistyivät.

Yleisten alueiden aluesuunnitelmia tehtiin Kaarelassa, Maunulan ja Oulunkylän alueella, Herttoniemessä ja Vuosaaren alueilla. Asukaita osallistavia aluesuunnitelmia käynnistyi keskeisillä maankäytön muutosalueilla Pukinmäen ja Malmin sekä Kallion ja Alppiharjun alueilla vastaten tiivistyvän kaupungin ja luonnonhoidon suunnittelun haasteisiin.

Luonnon- ja maisemahoidon suunnitelmien laadintaa jatkettiin Konala-Pitäjänmäen, Pakila-Tuomarinkylän ja Mellunkylä-Vartiokylän sekä Keskuspuiston alueilla. Nuuksion kokonaisuuteen kuuluvan Salmen ulkoilualueen luonnonhoidon suunnittelu aloitettiin. Lisäksi valmisteltiin Alppipuiston, Leninipuiston, Malminkartanonhuipun ja Kivinokan asemakaavoja.

Vuoden 2019 aikana vietiin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsittelyyn yhteensä 6 luonnonsuojelualueen perustamisesitystä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa (Korkeasaarenluoto, Maununnevan laajennus, Madeluoto, Pormestarinluodot, Kajuuttaluodot, Morsianluoto, Haltialan metsä).

Vanhankaupunginlahden Natura 2000 alueen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten ruovikkoalueiden ennallistamisruoppausten suunnittelu on edistynyt, ja vesilupahakemus lähetetään aluehallintovirastolle keväällä 2020. Kahden uuden piilokojun sekä lintulavan suunnittelun kilpailutuksen valmistelu on meneillään. Vanhankaupunginlahdelle laadittiin myös perusteellinen viestintä- ja osallisuus suunnitelma.

Östersundomin lintuvedet Natura 2000 alueella on meneillään hoitosuunnitelman teko Bruksvikenillä yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Vuonna 2019 kartoitettiin Bruksvikenin luontoa ja Natura-alueen itäosien linnustoa. Hoito- ja käyttösuunnitelman tekeminen Kapellvikenin - Karlvikenin -alueelle käynnistyy keväällä 2020.

Laaditaan alueellisia kehittämissuunnitelmia yleiskaavan toteuttamisohjelman täydennysrakentamisalueille

Tulevista täydennysrakentamishankkeista Laajasalossa Koirasaarentien ja Ilomäentien tarkistettu asemakaava pikaraitiotiealueelle sekä Kruunusillat- varikon korttelien kaavaehdotus jatkosuunnittelun pohjaksi hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa. Itäkeskuksen ja lähialueen kehittämiseksi järjestettiin kansainvälinen ideakilpailu, josta saatiin lähes 50 ehdotusta. Kilpailun toiseen vaiheeseen valitaan noin viisi kilpailuehdotusta. Kilpailu ratkeaa syksyllä 2020. Malminkartanon ja Kannelmäen asemansuoduille laadittiin asemakaavoituksen ja ympäristöparannusten pohjaksi visiosuunnitelmat.

Viikin alueelle käynnistyivät kokonaistarkastelut yhteistyössä maanomistajien kanssa ja Malmin keskustan tulevaisuuskenaariotyö valmistui. Malmin lentoaseman alueen Nallerinteen tarkistettu asemakaava, Pasilassa Eteläisen Postipuiston kaavaehdotus, Kallvikintien ja Jollaksen täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet sekä Itä- ja Länsi-Pasilan kehittämisperiaatteet hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa.

Segregaation ehkäisy

Täydennysrakentamisen painopistealueiden priorisoinnissa on kiinnitetty kokonaisvaltaisesti huomiota segregaation ehkäisyyn.

Toimiala Asuntotuotantopalvelu toteuttaa asuntotuotantohankkeissaan erilaisia uusia asumisen ratkaisuja ja laajaa asuntotyypivalikoimaa. Tällä ja eri hallintamodoilla varmistetaan monipuolisten ja kohtuuhintaisten asumisvaihtoehtojen saatavuutta kaupungissa. Vuonna 2019 käynnistetyistä hankkeista 52,8% oli ARA-vuokra-asuntoja ja 47,2 % oli välimuodon asuntoja eli asumisoikeus- ja Hitas-asuntoja.

Asukasvalinnan segregaatio-työkalun työstämistä jatkettiin yhteistyössä kaupunginkanslian tutkijoiden kanssa.

Eriarvoisuuden ehkäisemiseksi panostettiin alueiden ylläpidon tasalaatuisuuteen ja toteutettiin korjaustoimenpiteitä eri kaupunginosissa viihtyvyyden lisäämiseksi sekä uusimalla alueellisesti kalusteita ja varusteita.

Uudistuvat palvelut

Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille

Toimitila-alueiden tulevaisuuden vahvistamiseksi järjestettiin osana Teollisuuskadun akselia Junatien ympäristön kehittämistä kansainvälinen ideakilpailu. Pukimäen asemansuodun ja Porkkalankadun toimitilakaavat ja Lassila-Kannelmäen toimitila-alueen suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin lautakunnassa. Syksyllä 2019 laadittiin kauppakeskus Kaaren ympäristön kehittämissuunnitelma sekä käynnistettiin ensimmäisten tonttikohtaisten asemakaavan muutosten valmistelutyö.

Elinkeinoelämän edellytysten edistämiseksi käynnistettiin Citylogistiikan toimenpideohjelman päivitystyö sekä matkailubussiliikenteen kehittämisselvitys. Yhteistyössä Helsingin Sataman kanssa toteutettiin Länsisataman liikenteen yleissuunnitelma.

Kumppanuus ja osallisuus

Toimialan osallisuuden kehittämistä on toteutettu kaupungin osallisuusmallin pohjalta. Vuonna 2019 otettiin käyttöön uusi alueellisen osallisuuden toimintamalli. Lisäksi aloitettiin suurpiirikohtaiset Uutta Helsinkiä- tilaisuudet, joissa esitellään toimialan suunnitelmia laajasti.

Palvelurakennushankkeiden valmistelussa on otettu huomioon myös segregatiopoliittiset tavoitteet mm. vahvistamalla alueen identiteettiä arkkitehtuurikilpailujen avulla, lisäämällä korttelitalojen valmisteluvaiheen asukasyyhteistyötä sekä kehittämällä alueen palvelutarpeiden tunnistamista.

Osallisuutta edistettiin mm. tukemalla puistokummitoimintaa, toiminnan näkyvyyden ansiosta saatiin yli 200 uutta kummiä. Lisäksi on järjestetty erilaisia talkootöitä mm. kevätsiivoustalkoita järjestettiin ennätykselliset 188 kpl ja vieraslajitalkoita 7 kpl.

Osallistuvan budjetoinnin kohteista järjestettiin äänestys, minkä perusteella valikoituvat vuoden 2020 aikana toteutettavat kohteet. Kehittämishankkeiden osalta korostui vahvasti osallistuvan budjetoinnin mallin tuominen osaksi toimintaa.

Ketterä toimintakulttuuri

Vuonna 2019 käynnistettiin katujen rakennuttamisprosessin katutöiden haittojen vähentäminen 2019-2021 –projekti. Projekti muodostuu 5 osaprojektista. Aalto yliopiston Toimivat katuhankkeet tutkimushanke, vaihe 1 valmistui vuoden vaihteessa, loppuraportti julkaistaan 02/2020. Raportissa esitetyt kehittämissuunnitelmat pilotoidaan vuonna 2020. Infrahankkeiden ohjelmoinnin kehittämisen Lean-työ valmistui, työn tuloksia esiteltiin pormestarin vetämässä ohjausryhmässä, Lean työn toimenpiteitä viedään käytäntöön tulevina vuosina. Viestinnän toimesta on valmistunut katutyömaiden viestinnän käsikirja. Viranomaisohjauksen vahvistamisen osalta on tarkastelu mahdollisuuksia vaikuttaa lainsäädäntöön.

Staran ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyöprosessia kehitettiin Lean-työllä. Jatkotoimenpiteistä muodostettiin kehittämissuunnitelmaa, jotka toteutetaan vuosina 2020-2021.

Ympäristönsuojelun ja jätehuollon valvontaa toteutettiin riskiperusteisesti ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja –ohjelman mukaisesti. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä (YST-projekti) käynnistettiin ja projektia jatketaan vuonna 2020.

Suunnitelmallisen valvonnan vaikuttavuutta edistettiin mm. työprosesseja kehittämällä. Valvontaa kohdistettiin erityisesti kouluihin, päivähoitotiloihin sekä leikkipuistoihin ja nuorisotiloihin. Suunnitelmallisen valvonnan riskinarviointia kehitettiin ja valvontaa yhtenäistettiin koko maakunnan alueella. Valvonnan piiriin kuuluvien tilojen terveellisyttä parannettiin mm. lisäämällä yhteistyötä erityisesti rakennusvalvonnan sekä tilojen omistajien ja käyttäjien kanssa. Myös uimavesien valvonta kuului painopisteisiin.

Palveluita uudistetaan asiakaslähtöisesti

Asiakaskokemuksen parantaminen on yksi kaupunkistrategian tavoitteista ja se on osa laajempaa toimintakulttuurin muutosta. Toimialan asiakaskokemusta on kehitetty laajalla rintamalla ja monin tavoin sekä erillisen asiakaskokemuksen parantamisen -hankkeen ja -verkoston tuella, että osana toimialan koko kehittämistä. Vuonna 2019 käynnistettiin muun muassa ulkoilmatapahtumien prosessin sujuvoittaminen ja asiakastyön ajokortti –koulutusta pilotoitiin uudella sähköisellä alustalla. Lisäksi sähköisiä palveluita kehitettiin esimerkiksi Lupapiste.fi –palveluun sisällytettiin yleisten alueiden lupien haku ja asukaspysäköintitunnuksen voi uusien verkkokaupassa.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kaupunkitasoisen esteettömyyden koordinoinnista, kehittamisestä ja seurannasta. Työtä ohjaa esteettömyystyöryhmä, jossa on edustettuna kaikki toimialat. Kaupunkiympäristön toimialan merkittäviä esteettömyyshankkeita vuonna 2019 olivat Tripla, Hämeentie,

Olympiastadion, Raide-Jokeri, Laakson sairaala sekä lukuisat päiväkotit ja kouluhankkeet. Asemien seudun esteettömyysohjeiston (Sujuva.info) kehittäminen oli Väyläviraston johdolla toteutettu yhteistyöhanke. Keskustakirjasto Oodi sai Helsingin kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystunnustuksen.

Toimialalla käynnistettiin monipaikkaisen työympäristön kehitystyö. Ensimmäinen vaihe on tähdännyt toimialan yhteiseen toimitilaan Kalasatamassa vuonna 2020. Työympäristön kehittämisen hanke jaettiin kolmeen aihekokonaisuuteen, jotka edistävät muutosta eri näkökulmista: fyysinen, virtuaalinen ja sosiaalinen työympäristö. Virtuaalista työympäristöä eli henkilöstön työvälineiden ja toimintatapojen kehitettiin yhtenäistämällä työasemakantaa, ottamalla käyttöön Office365 ja Teams, digilähettiläs-konsepti ja edistämällä mobiilileimaushanketta.

Osana työympäristömuutosta tehtiin työasialiikkumisen kartoitukset ja esimieskyselyt sekä toteutettiin kaksi toimialatasoista MaaS-kokeilua: sähköpyörä ja yhteisautopalvelu, joiden pohjalta tehtiin toimintamuutosehdotukset toimialan työasialiikkumiseen.

Vastuullinen taloudenpito

Kaupunginhallitus on hyväksynyt kiinteistöpoliittisen ohjelman, sisäilmaohjelman sekä näiden toteutusohjelman ohjeellisesti noudatettavaksi. Kiinteistöstrategia viedään kaupunginhallituksen päätettäväksi vuonna 2020. Kiinteistöstrategian valmistelu ja siihen liittyvän sisäisen vuokramallin uudistuksen valmistelu käynnistettiin toteutusohjelman mukaisesti.

Osana tilakustannusten valmistelun ja määrittelyn prosessia käynnistettiin sisäisen vuokramallin uudistuksen valmistelu yhteistyössä kaupunginkanslian ja käyttäjätoimialojen kanssa. Valmisteluprosessia kehitetään myös osana tilahankkeiden käsittelyohjeiden loppuvuonna 2019 käynnistettyä päivittämistä.

Sisäilman laadun seurantamittauksiin liittyvä Smart & Clean –hanke päättyi. Yhteistyössä Suomen suurimpien kuntien kanssa valmisteltu kuntien sisäilmaverkoston ilmanvaihdon käyttöohje on valmistunut ja se julkaistiin maaliskuussa vuonna 2020.

Koko kaupungin julkisten tilojen suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa ohjaavaa kaupunkitilaohjetta täydennettiin ja kehitettiin yhteistyössä kaupungin organisaatioiden kanssa. Yleisten alueiden palvelulinjausten päivitystyö käynnistettiin sekä jatkettiin verkostotarkasteluja ja palvelulinjausten laatimista. Näillä toimenpiteillä varmistettiin ulkotilojen kaupunkikuvallinen-, toiminnallinen ja ekologinen laatu sekä kustannustietoisuus ja toteutettavuus. Hankeohjelmia laadittiin etupainotteisesti osana kaavahankkeita.

Palvelutilaverkkoselvityksiä käynnistettiin mm. Käpylä-Koskela, Malmin keskusta ja lentokenttä, Haagan, Laajasalon sekä Vuosaaren alueilla. Suutarila-Siltämäen alueen palvelutilaverkon suunnittelu on käynnistymässä tehdyn esiselvityksen pohjalta. Puistolassa toteutettiin osallistava palvelutilaverkon tarkastelu, jonka tulokset on jo otettu huomioon talonrakennuksen investointiohjelman 2020–2029 valmistelussa. Valmistuneen leikkipuistojen palvelutilaverkkoselvityksen pohjalta käynnistetään toimenpiteet leikkipuistoissa.

Kaupungin omien tilojen käyttöä on pyritty tehostamaan mahdollisuuksien mukaan. Palvelutilaverkkotarkasteluissa on yhdistetty hankkeita tilatehokkuuden parantamiseksi, hankesuunnittelua ohjataan muuntojoustaviin ratkaisuihin sekä tilojen yhteiskäyttöön. Yli 20 kasvatuksen ja koulutuksen väistö- ja lisätilahankkeen toteutuksen yhteydessä on akuuttien hankkeiden hankeprosessia ja tiedonkulkua kehitetty.

Varhaiskasvatuksen tilojen rakennuslupaprosessissa on kaupungin kokonaisselvityksessä havaittu prosessivirheitä. Erityisesti käyttötarkoitusten muutoslupien hakemiseen, toteutukseen sekä määräaikaisten ja tilapäisten lupien jatkolupiin liittyvät toimiala- ja palvelukokonaisuustasoiset prosessit ja ohjeistukset on käyty läpi. Varhaiskasvatuksen tilojen rakennuslupien ongelmien ratkaisemista on jatkettu sekä toimintaa ohjattu ja seurattu task force-ryhmässä. Lähes kaikkien luvattomien tilojen rakennuslupahakemukset saatiin jätettyä ja lupien mukaisia töitä käynnistetty.

Koulujen ja päiväkotien peruskorjausten ja uudisrakennusten suunnittelussa on otettu huomioon omavalvontaisen iltakäytön vaatimukset. Suunnittelutyö toteutetaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa sekä liikuntatilojen osalta myös kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Uudis- ja peruskorjaushankkeiden hankesuunnittelussa mahdollistetaan omavalvontaista tilojen käyttöä. Kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialojen tilojen avaaminen omavalvontakäyttöön on edennyt niin nopeasti kuin palveluntuottajat ovat pystyneet lukitusmuutoksia toteuttamaan

Toimitilavuokrauksen osalta väliaikaista ja lyhytaikaista vuokraamista on toteutettu kohteissa, joiden käyttötarkoitus on muuttumassa tai joita ollaan purkamassa.

Asuntotonttien maanvuokrasopimusten indeksointikäytännön uudistamiseksi tehtiin tasotarkistusmallia koskevat selvitykset sekä analyysi soveltuvasta mallista, joka esiteltiin kaupungin johtoryhmälle. Uusi indeksointimalli saatetaan lopulliseen päätöksentekoon vuonna 2020.

Infraomaisuuden osalla infraomaisuuden hallinnan linjaus valmistui ja aloitettiin hallinnan linjaukseen pohjautuvan toimenpideohjelman laadinta. Omaisuuden arvon laskentaa on tarkennettu korjausvelkaskennan taustaksi.

Toimialan hankintastrategian toimenpideohjelma valmistui ja ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen on aloitettu. Talouden seuranta ja tiedolla johtamista on tuettu kehittämällä raportointia. Raportoinnin kehittämisen painopisteitä vuonna 2019 olivat projektiraportointi sekä hankintojen raportointi, molempien osalta työ jatkuu myös vuonna 2020. Toimialan yksikkökustannuslaskennan ensimmäinen versio valmistui ja tuottavuusmittaristoa tarkennettiin edelleen. Molempien mittaristojen rooli osana kaupunkitasoista määrärahojen kohdentamista vahvistuu, ja myös näiden osalta kehittämistyö jatkuu vuonna 2020

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

MAL-2019 suunnitelma on valmistunut ja hyväksytty ja siirtynyt sopimusneuvotteluvaiheeseen. Helsingin yleiskaavan toteuttamishojelman ensimmäisen vaiheen pikaraitiotiet ja Pisara on priorisoitu tavoitteen mukaan MAL-suunnitelman ensimmäiseen koriin. Uudenmaan uuden maakuntakaavan (Uusimaakaava 2050) ehdotus antaa voimassaolevaa kaavayhdistelmää huomattavasti paremmat lähtökohdat Helsingin yleiskaavan mukaisen maankäytön kehittämiseen, myös KHO:n kumoamien alueiden osalta. Lisäksi on osallistuttu aktiivisesti MRL-kokonaisuudistustyöhön. Mm. alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän luonnokseen on annettu kommentit syksyn 2019 aikana. Laadittuja kommentteja on hyödynnetty laajasti muiden toimijoiden laatimien lausuntojen valmistelussa.

Uudistuvan maankäyttö- ja rakennuslain valmistelutyötä seurattiin ja osallistuttiin uuden tyyppisen digitaalisen kaavoituksen lähtötietojen vaatimusten määrittelyyn. Kiinteistönmuodostuksen yhteistyöryhmissä ja verkostoissa vaikutettiin lainsäädännön, määräysten ja ohjeistuksen sekä tietojärjestelmien kehittämiseen.

Valtakunnallisissa hankkeissa osallistuttiin mm. julkishallinnon paikkatietoalustan (PTA), kansallisen maastotietokannan, osoitetietojärjestelmän sekä yhtenäisten kaupunkitietomallimääritysten valmisteluun. Kuntien paikkatietosektorin yhteistyötä tiivistettiin merkittävästi perustamalla KEHTO-Foorumin yhteyteen 21 suurimman kaupungin edustajista muodostuva KEHTO-paikkatietoryhmä. Pääkaupunki-seudulla vakiintunut yhteistyö jatkui myös seudullisissa kartasto- ja rekisteriyhteistyöryhmissä.

Sitovien ja muiden tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet

Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen

Edellytyksenä oli, että kaikki mittarit saavutetaan, tavoite ei toteutunut.

Tavoitteena oli laatia MAL-sopimuksen ja AM-ohjelman mukaisesti asemakaavoja asuntotuotantoon vähintään 700 000 kerrosneliometriä pääosin raideliikenteen palvelualueelle. Kerrosalasta tuli olla täydennysrakentamista vähintään 40 %. Tavoite toteutui. Vuonna 2019 asemakaavoitettiin 878 369 kerrosneliometriä asuntotuotantoon pääosin raideliikenteen palvelualueelle. Tästä täydennysrakentamista on 40 % (281 424 kerrosneliometriä). Lisäksi 7 597 kerrosneliometriä poikkeamispäätöksistä.

Asuntotuotantoon oli tavoitteena luovuttaa rakennusoikeutta vähintään 400 000 kerrosneliometriä. Tavoite ei toteutunut. Luovutetun asuinrakennusoikeuden määrä vuonna 2019 oli noin 294 000 kerrosneliometriä. Luovutetusta asuinrakennusoikeudesta noin 101 000 kerrosneliometriä (noin 34%) luovutettiin myymällä ja noin 193 500 kerrosneliometriä vuokraamalla (64%). Eniten rakennusoikeutta luovutettiin Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan projektialueilta, yhteensä noin 212 000 kerrosneliometriä.

Asuntotuotantopalvelun tavoitteena oli rakennuttaa 1 500 asuntoa. Tavoite toteutui. Asuntotuotanto käynnisti 1 505 uudisasunnon rakentamisen, joista 794 ARA-vuokra-asuntoa, 283 asumisoikeusasuntoa ja 428 Hitas-asuntoa.

Tavoitteena oli asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittaminen; ATO-mittarin tavoitetaso ollessa 360. Tavoite ei toteutunut. Mittarin osalta aiemmin tunnistettu riski asuntotuotanto rekisterin puutteellisista tiedoista on konkretisoitunut, eikä toteumaa pystytä vahvistamaan tunnusluvun avulla.

Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen

Edellytyksenä oli, että kaikki mittarit saavutetaan, tavoite ei toteutunut.

Tavoitteena oli kehittää ja ottaa käyttöön Hiilineutraali Helsinki 2035 – toimenpideohjelman toteutumisen ja vaikutusten arvioinnin työkalu. Tavoite toteutui. Seurantatyökalu Ilmastovahti valmistui ja tuotantoversio julkaistiin lokakuussa 2019. Avointa vaikutusarviointia kehitettiin syksyllä 2019 ja siitä on julkaistu skenaariotyökalu.

Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettua osuutta kaikista matkoista oli tavoitteena kasvattaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon. Tavoite ei toteutunut. Vuonna 2019 osuus oli 77,48 %, eli sama kuin viiden edellisen vuoden keskiarvo oli.

Energiansäästöavoite oli 4 % toimitilojen (kWh/m²) ja ulkovalaistuksen (kWh/asukas) vuoden 2015 ominaisenergiankulutuksesta. Tavoite toteutui molempien osatavoitteiden osalta. Ulkovalaistuksen osalta energiansäästö oli noin 12 % ulkovalaistuksen vuoden 2015 energiankulutuksesta ja toimitilojen osalta noin 10 % vuoden 2015 energiankulutuksesta.

Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista tavoitteena oli hyötyä käyttää vähintään 80 %. Tavoite toteutui. Maa-aineksista hyötyä käytettiin sisäisesti 92 % (1 564 225 m³), loput toimitettiin ulkopuolisille vastaanottajille (136 894 m³).

Asiakaskokemuksen parantaminen

Edellytyksenä oli, että kaikki mittarit saavutetaan, tavoite ei toteutunut.

Tavoitteena oli, että toimialalle palautejärjestelmän kautta tuleviin yhteydenottoihin vastataan vähintään tavoiteajassa, joka on seitsemän vuorokautta (viisi arkipäivää + viikonloppu). Tavoite toteutui. Tulos parani edelliseen vuoteen verrattuna, vuonna 2019 palautteista käsiteltiin 94 % tavoiteajassa kun vuoden 2018 tulos oli 82 %.

Asiakastyytyväisyysmittarien tavoite oli Kaupunkitila -ydinprosessien asiakastyytyväisyyden paraneminen edellisvuoteen verrattuna, tyytyväisyyttä seurataan vuosittain tehtävällä kyselyllä. Tavoite toteutui. Mittarien keskimääräinen keskimäärin asiakastyytyväisyys parani. Kaikkiin mittareihin ei ole edellisvuoden toteumaa,

Yhteisenä tavoitteena Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa oli Digitaalinen asiakkuus tukemaan kaupungin oma.helsinki –palvelun profiilipilotointia ja sen käyttöä Helsinki sovelluksessa. Kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena oli tutkia oma.helsinki -ratkaisun mahdollisuudet ja kokeille sitä ainakin yhdessä palvelussa. Tavoite ei toteutunut. Helsinki-profiili alkoi konkretisoitua kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan puolella vasta loppuvuodesta 2019, joten kokeiluja ei voitu suorittaa. Sen sijaan Kaupunkiympäristön toimiala hyödyntää vuonna 2019 käyttöön otetussa, uudessa maanvuokra-järjestelmässä Tunnistamo-palvelua, mihin Helsinki-profiilin tunnistusratkaisu perustuu.

Tilojen ja alueiden monipuolinen ja tehokas käyttö

Tyhjien tilojen osuudeksi vuokrattavissa olevasta toimitilakannasta tavoiteltiin enintään 4 %. Tavoite toteutui. Tyhjien tilojen vaajakäyttöaste vuonna 2019 oli 3,27 %.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena oli arvioida ja raportoida yleiskaavan toteutumista toteuttamisohjelman mukaisesti. Tavoite toteutui. Yleiskaavan toteuttaminen on edennyt aikataulussa ja toteuttamisohjelman seuranta on käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa 6/2019.

Lisäksi tavoitteena oli turvata yritysten toimintaedellytykset ja elinkeinoelämän toimivuus laatimalla riittävästi ja oikea-aikaisesti toimitilakaavoja kaupunkirakenteen ja saavutettavuuden kannalta hyvillä paikoilla. Tavoite toteutui. Toimitilaa hyvillä sijainneilla kaavoitettiin vuoden aikana 414 614 kerrosneliömetriä.

Joukkoliikenteen kuljetusosuustavoitteena aamuliikenteessä keskusta oli vähintään 74 % ja joukkoliikenteen osuus poikittaisliikenteessä vähintään 22 %. Tiedot eivät ole vielä saatavissa.

Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistavoite oli vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta. Tavoite toteutui. Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärä väheni 6,7 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta.

Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee. Tavoitteena jatkaa vuonna 2017 käyttöön otetun seurantamenetelmän käyttöä. Laatutietoja kerätään pidemmältä aikaväliltä laajasti eri keskusta-alueilta, jonka jälkeen on mahdollista hyödyntää seurantatiedon vertailua ja arvioida kehittymistä. Tavoite toteutui. Kävely-ympäristön laadun havainnointitutkimus Malmilla on julkaistu. Tuloksia hyödynnetään Malmivisiossa ja Malmin ja Pukinmäen aluesuunnitelmassa.

Yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa oli tavoitteena tukea toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena oli pyöräilyn lisääminen ja turvallisuuden edistäminen. Mittarina käytettiin pyöräliikenteen automaattilaskentapisteissä pyöräilijämäärien kasvua kolmen edellisen vuoden keskiarvosta sekä pyöräilyn turvallisuuteen tyytyväisten osuuden kasvua edelliseen pyöräilybarometrin tulokseen (2016) verrattuna. Tavoite toteutui. Pyöräliikenteen automaattilaskentapisteissä pyörämäärät kasvoivat vuonna 2019 prosentoin kolmen edellisen vuoden (2016-2018) keskiarvosta. (Mukana 9 laskin pistettä, työmaista ym. johtuen eivät ole täysin samat kuin vuonna 2018.) Vuonna 2019 ei tehty pyöräilybarometriä.

Tavoitteena oli kansallisen kaupunkipuiston perustamisselvityksen toisen vaiheen käynnistäminen. Tavoite ei toteutunut. Ensimmäistä vaiheen suunnitelmaa täydennettiin syksyllä 2019 kaupungin johdoryhmän ohjeen mukaisesti syvemmällä kaupunkitalouden vaikutustarkastelulla. Toinen vaihe voi käynnistyä loppuvuodesta 2020.

Rakennusvalvonnan lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika on 63 päivää. Tavoite toteutui. Käsittelyaika oli 47 päivää.

Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaikojen keskiarvo enintään 19 pv. Tavoite toteutui. neljän keskeisen palvelun toimitusaikojen keskiarvo oli 18 päivää.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa oli tavoitteena laatia hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä rauhoidusesitykset kolmelle luonnonsuojelualueelle. Tavoite toteutui. Vuoden aikana on viety kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsittelyyn yhteensä 6 luonnonsuojelualueen perustamisesitystä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa (Korkeasaarenluoto, Maununnevan laajennus, Madeluoto, Pormestarinluodot, Kajuuttaluodot, Morsianluoto, Haltialan metsä). Luonnonsuojeluohjelmaa on edistetty myös tekemällä luontoselvityksiä seuraavilla kohteilla: Kruunuvuodenlampi, Tahvonlahdenharju, Veräjämäen lehto, Oulunkylän rantapuiston jalopuulehto. Hoito- ja käyttösuunnitelmia on valmisteltu seuraavilla kohteilla: Uutelan metsä, Rudträsk, Skatanniemi ja Hallanvuori. Lisäksi on päivitetty viiden aiemmin perustetun luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista oli tavoitteena ratkaista 80 prosenttia 55 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta. Tavoite toteutui. Kaikki ilmoitukset käsiteltiin alle 55 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta.

Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä oli tavoitteena ratkaista 80 prosenttia 200 vuorokaudessa asian vireille tulosta. Tavoite ei toteutunut. 80 % toimenpidepyynnöistä ratkaistiin 248 vuorokaudessa.

Oleskelutilojen kuten päivähoitotilojen, koulujen, majoitustilojen ja niin kutsuttujen hygieniia edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista oli tavoitteena käsitellä 80 prosenttia alle 15 vuorokaudessa. Tavoite toteutui. 80 % ilmoituksista käsiteltiin 14 vuorokaudessa.

Uusia elintarvikehuoneistoja ja toimijanvaihdoksia koskevien ilmoitusten keskimääräiseksi käsittelyajaksi tavoiteltiin enintään 7 vuorokautta. Tavoite toteutui. Keskimääräinen käsittelyaika oli 5 vuorokautta.

Tavoitteena oli ottaa käyttöön toimialan asiakastyötä ohjaava ajokortti. Tavoite toteutui. Asiakastyön ajokortti on otettu käyttöön.

Ympäristöä ja energiatehokkuutta koskevat tavoitteet

Helsingin tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle on 60 % vähennys vuoteen 2030 mennessä. Kasvihuonekaasupäästöt lasketaan kerran vuodessa osana kaupungin ympäristöraportointia. Kaupunkiympäristön ympäristöohjelmassa, on nostettu toimenpiteitä erityisseurattavaksi Hiilineutraali Helsinki 2035-ohjelmasta. Ympäristöohjelma sisälsi vuodelle 2019 toimenpiteen, jossa lasketaan Kaupunkiympäristön toimialan oman toiminnan aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt ja niiden osuus koko kaupungin päästöistä, ja tämän perusteella määrittää toimenpiteitä, joilla päästöjä voidaan vähentää. Helsingin kaupungin kasvihuonekaasupäästöt vuodelta 2019 raportoidaan keväällä 2020 osana kaupungin ympäristöraporttia. Kaupunkiympäristön toimialan oman toiminnan aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt laskettiin vuonna 2019 Gaia Oy:ltä tilatussa työssä. Raportin laskentaan rajattiin toimialan omistamien rakennusten, liikennevälineiden ja infran suorat energiankäytöstä aiheutuvat päästöt, toimialan kilpailuttamien työmaiden massanhallinnan päästöt sekä henkilöstön liikkumisen päästöt. Laskennan tavoitteena oli hahmottaa toimialan hiilineutraalisuustavoitteen mahdollista aikaisentamista sekä sen edellyttämiä toimenpiteitä. Lisäksi selvittiin valittujen toimenpiteiden vaikutuksia ja

kustannuksia. Selvitys valmistui alkuvuonna 2020 ja se on tarkoitus tuoda toimialan johtoryhmän käsittelyyn kevään aikana.

Määrä- ja taloustavoitteet

Liitteessä 2 on esitetty talousarviokohdan määrä- ja taloustavoitteet.

Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Vuonna 2019 toimialan painopistealueena olivat etenkin osaamisen johtamisen, työkykyjohtamisen sekä uudenlaisen työympäristö- ja toimintakulttuurin tukeminen ja kehittäminen toimialalla.

Strategisten tavoitteiden saavuttamisessa edellytettyä osaamisen kehittämistä tuettiin Kympp-Akatemian kautta vahvistamalla mm. ilmastovastuuseen, digitalisaatioon ja hankintastrategiaan liittyvää osaamista. Kympp Akatemia kokoaa säännöllisesti yhteen asiantuntijoita toimialalla laaja-alaiseen keskusteluun osaamistarpeista ja niihin vastaamisesta. Digitaalisen oppimisympäristön kilpailutus toteutettiin toimialan ja hankintakeskuksen yhteistyönä ja alustan käyttöön ottaminen toimialalla eteni loppuvuodesta pilotointivaiheeseen.

Työympäristömuutosta edistettiin toimialalla mm. kartoittamalla työyhteisöjen digitaitoja koskevia osaamistarpeita ja tukemalla esimiesten ja muutosagenttien muutosjohtamista valmennusohjelmalla. Toimialalla määriteltiin syksyn aikana myös johtamisen kulmakivet ja toteutettiin 360-johtamispalautteet kaikille toimialan esimiehille.

Helsingin kaupungin työkykyjohtamisen mallia on jalkautettu toimialalla työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti mm. tarjoamalla erityistä tukea haastavimmissa tilanteissa oleville työyhteisöille ja valmentamalla esimiehiä varhaisen tuen keskusteluihin. Lisäksi vakiinnutettiin uusien sairauspoissaolojen myöntämiskäytänteet (5+2 – malli) ja tiivistettiin työterveyshuollon ja esimiesten välistä yhteistyötä.

Henkilöstöjohtamisen prosessien ja käytänteiden kehittämistä edistettiin ottamalla käyttöön mm. Helbit-rekrytointijärjestelmä, johon liittyviä koulutuksia järjestettiin esimiehille syksyn aikana. Rekrytointiprosessi ja Helbit-järjestelmän käyttöönotto toteutui toimialalla hyvin, uudessa toimintamallissa esimiehen rooli laadukkaan rekrytoinnin toteuttajana korostuu. Lisäksi toimiala siirtyi työajanseurannassa mobiiliin työajan seurantaan, johon valmennettiin toimialan noin 200 esimiestä ja 1500 työntekijää.

Yhteistyössä toimialan linjajohdon ja kaupungin kanslian valmisteltiin kanssa rekrytointiselvitys, jota hyödynnettiin kaupungin palkkakehityssuunnitelman mukaisen määrärahan kohdentamisessa toimialalla. Kertapalkkiuudistus saatiin toimialalla hyvään vauhtiin. Uudistuksen tavoitteena on ollut entistä ketterämpi prosessi henkilöstön kiittämiseksi ja kannustamiseksi.

Digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen

Toimialan digitalisaatio-ohjelman tavoitteena on maailman toimivin kaupunkiympäristö, jossa on sujuvaa asua ja toimia ja digitaaliset ratkaisut säästävät aikaa arjessa hyvinvoinnin edistämiseksi. Toimialan yhtenäinen, verkostomainen ja tieto- ja tietomallipohjainen tekeminen tuottaa käyttäjälähtöisiä ratkaisuja.

Toimialan digitalisaatio-ohjelman toimenpiteinä ovat asiakashyötyjen kasvattaminen, toiminnan uudistaminen tiedonhallintaa parantamalla ja yhteistyötä muiden toimialojen kanssa tiivistämällä sekä tietomallien hyödyntäminen kaikessa infra-alan toiminnassa. Toimiala ottaa kaupunki tasoisen roolin viedä eteenpäin tietomallinnusta, paikkatietostrategiaa, osaamisen kehittämistä ja IoT- ja älykstä kaupunkiympäristöä.

Toimialan Digiohjelma hyväksyttiin Kaupunkiympäristölautakunnassa 08/2019. Tavoitteista ja toimenpiteistä on toteutettu seuraavia sähköisten palveluiden hankkeita: yleisten alueiden lupien hakeminen ja rakennuslupien hakemisen kehittäminen. Yleisten alueiden tapahtumahallintajärjestelmään (ALLU) toteutettiin uudet sähköisesti haettavat lupatyypit ja järjestelmä on otettu kokonaisuudessaan käyttöön. Uudistettiin pysäköinninvalvonnan tarkastajien kenttätyöväline ja -järjestelmä ja hankittiin kamera-auto.

KYMP Akatemia perustettiin ja käynnistettiin, ja hankittiin oppimisen alusta toimialan henkilöstön osaamisen kehittämisen tueksi. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi toteutettiin laite-, verkko- ja muita infrastruktuurihankintoja palvelujen jatkuvuuden ja käytettävyyden perustaksi.

Tärkein valtakunnallinen digiyhteistyöhanke on Liikenneministeriön ja kuuden kaupungin yhteinen hanke, jonka tavoitteena on kansallisen Infra-alan kustannuslaskentajärjestelmän ja -palvelun uudelleen rakentaminen.

Hankkeet arvioitiin kokonaisarkkitehtuurin kautta ja hankehallintaa kehitetään siten, että toiminnan kehittämishankkeissa huomioidaan tietojen avaaminen laajempaan käyttöön.

Tietojärjestelmät, -mallinnus ja tiedonhallinta

Toimialalla on asiantuntijoiden yhteistyöverkosto kaupunkimallin hyötyjen ja käyttömahdollisuuksien kartoittamiseksi. Palvelutuotannossa tutkitaan mm. rakennustietomallien käyttöä rakennusvalvonnassa ja kiinteistöomaisuuden hallinnassa.

3D-tietomallit ovat tulossa perinteisten kartastojen sekä muiden paikkatietoaineistojen rinnalle ja niissä sovelletaan avoimiin tietorakenteisiin ja ohjelmistoihin perustuvia ratkaisuja. Valtakunnallisista hankkeista merkittävimpiä ovat kolmiulotteisen kiinteistönmuodostuksen mahdollistavan järjestelmän toteutus ja käyttöönotto, valtakunnallisesti yhtenäisten paikkatietotuotteiden kehittäminen sekä julkisen hallinnon paikkatietoalustan toteutus.

Kaavoitusprosessin toimintatapoja ja tiedonhallintaa uudistetaan niin, että tiedot saadaan tietokantoihin, josta ne ovat hyödynnettävissä läpi koko maankäytön suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon arvoketjun sekä laajemminkin avoimena datana. Kaupunki osallistuu myös kansallisen kaavan tietomallin ja puistosuunnittelun tietomallipohjaiseen (BIM) kehitystyöhön, jossa pyritään valtakunnallisesti yhteen toimivaan tietosisältöön.

Digitalisaation mukanaan tuomia uusia mahdollisuuksia hyödynnetään ja niihin varaudutaan mm. liikenteen ohjauksessa ja hallinnassa, joukkoliikennejärjestelmän ja automaattisen liikenteen kehittämisessä.

Uusi maanvuokrausjärjestelmä (MVJ) ja Alueiden käytön tapahtumahallintajärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2019 aikana.

Ympäristöterveydenhuollon valvontatietojärjestelmää uudistettiin tavoitteena digitalisoida ympäristöterveydenhuollon viranomaisprosessit ja luoda rajapinnat keskitettyyn valtakunnalliseen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmään (VATI).

Talotekninen tietoverkko –hanke käynnistettiin ja toteutettiin pilotti. Tavoitteena on selvittää ja kuvata toimialan omistamien sekä hallinnoimien rakennusten ja niiden tilojen taloteknisten tietojärjestelmien nykytila ja määritellä niille kehitystavoitteita tieto- ja tilaturvallisuuden, hallittavuuden, etähallinnan, yhtenäistämisen, automaatiotason noston, hankinnan yhtenäistämisen ja yleisen kustannustehokkuuden osalta sekä tutkia IoT:n tarjoamia mahdollisuuksia rakennusten toiminnan ohjaamiseen.

Otettiin käyttöön uusi rakennusten energiankulutusseurantajärjestelmä, jonka avulla rakennusten energiankulutusten seurantaan päästään kehittämään lähemmäs energiatehokkuuden seuranta.

Pilotoitiin rakennusten sisäilmaa reaaliaikaisesti mittaavia ja käyttäjäpalautetta keräviä järjestelmiä, joita voidaan yhdistää energiankulutusseurannan osaksi varmistamaan sitä, ettei energiatehokkuutta tavoitellessa tingitä sisäilmaolosuhteista. Järjestelmät linkittyvät taloteknisten tietoverkkojen kehittämiseen.

Sähköinen asiointi

Toimialalla lisätään sähköisen asioinnin mahdollisuuksia ja asiakaslähtöisyyttä parannetaan muun muassa esteettömyyden näkökulmasta. Valtakunnallisen Lupapiste-palvelun käyttöä laajennettiin koskemaan yleisen alueiden lupia ja ympäristölupia sekä rakennusvalvontamittauksia ja rakentamisen tietopalvelua.

Sähköisen asioinnin käyttäjämääriä pyrittiin lisäämään määrätietoisesti hyödyntämällä erilaisia viestintäkanavia mm. Chatin käyttöä laajennettiin asiointikanavana. Voimassa olevien liikennejärjestelyjen reaaliaikaista sähköistä tietoa, pysäyttämistä ja pysäköintiä koskevia liikennejärjestelyjä ja niistä tiedottamista kehitettiin edelleen (kartta.hel.fi).

3 Käyttötalous

Kaupunkiympäristön toimialan kokonaisbudjetti muodostuu kolmesta talousarviokohdasta

- 1) Kaupunkirakenne 31001
- 2) Rakennukset 31002 ja
- 3) Asuntotuotanto 31003.

Toimiala jakautuu palvelukokonaisuuksiin ja palveluihin, jotka käyttävät em. talousarviokohtien rahoi-
tusta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty koko kaupunkiympäristön toimialan toteutuneet tuotot ja kulut, ja jäljemmissä taulukoissa toimialan tuotot ja kulut talousarviokohdittain.

Kaupunkiympäristön toimiala

1 000 €	Tubu 2019	Toteuma 2019
MYYNTITUOTOT	42 850 €	39 825 €
MAKSUTUOTOT	64 495 €	86 890 €
TUET JA AVUSTUKSET	0 €	740 €
VUOKRATUOTOT	763 302 €	767 775 €
MUUT TOIMINTATUOTOT	123 435 €	171 926 €
VALMISTUS OM.KÄYTT	14 414 €	14 324 €
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 008 496 €	1 081 480 €
PALKAT JA PALKKIOT	77 759 €	75 860 €
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	-289 €	-561 €
HENKILÖSIVUKULUT	21 285 €	21 007 €
PALVELUJEN OSTOT	162 889 €	160 921 €
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	43 494 €	45 907 €
AVUSTUKSET	1 796 €	1 174 €
VUOKRAKULUT	179 881 €	181 825 €
MUUT TOIMINTAKULUT	9 959 €	11 349 €
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	496 774 €	497 482 €
TOIMINTAKATE	511 722 €	583 998 €
POISTOT	248 784 €	258 141 €
TULOS	262 938 €	325 857 €
TUOTTOTAVOITE	0 €	0 €
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	262 938 €	325 857 €

Kaupunkirakenne 31001

1 000 €	Tubu 2019	Toteuma 2019
MYYNTITUOTOT	16 390 €	16 570 €
MAKSUTUOTOT	60 495 €	81 041 €
TUET JA AVUSTUKSET	0 €	663 €
VUOKRATUOTOT	260 682 €	267 659 €
MUUT TOIMINTATUOTOT	118 935 €	167 808 €
VALMISTUS OM.KÄYTT	4 914 €	3 577 €
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	461 416 €	537 318 €
PALKAT JA PALKKIOT	54 894 €	54 700 €
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	-289 €	-408 €
HENKILÖSIVUKULUT	15 202 €	15 142 €
PALVELUJEN OSTOT	101 251 €	103 670 €
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	6 294 €	5 471 €
AVUSTUKSET	1 796 €	1 174 €
VUOKRAKULUT	11 361 €	11 059 €
MUUT TOIMINTAKULUT	1 541 €	5 926 €
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	192 050 €	196 734 €
TOIMINTAKATE	269 366 €	340 584 €
POISTOT	88 739 €	110 291 €
TULOS	180 627 €	230 293 €
TUOTTOTAVOITE	0 €	0 €
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	180 627 €	230 293 €

Rakennukset 31002

1 000 €	Tubu 2019	Toteuma 2019
MYYNTITUOTOT	3 000 €	3 295 €
MAKSUTUOTOT	4 000 €	5 849 €
TUET JA AVUSTUKSET	0 €	77 €
VUOKRATUOTOT	502 620 €	500 116 €
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 500 €	4 112 €
VALMISTUS OM.KÄYTT	9 500 €	10 747 €
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	523 620 €	524 196 €
PALKAT JA PALKKIOT	18 000 €	17 404 €
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	0 €	-138 €
HENKILÖSIVUKULUT	4 990 €	4 818 €
PALVELUJEN OSTOT	55 976 €	54 068 €
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	37 000 €	40 374 €

AVUSTUKSET	0 €	0 €
VUOKRAKULUT	168 000 €	170 147 €
MUUT TOIMINTAKULUT	1 000 €	1 430 €
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	284 966 €	288 103 €
TOIMINTAKATE	238 654 €	236 093 €
POISTOT	160 000 €	147 831 €
TULOS	78 654 €	88 262 €
TUOTTOTAVOITE	0 €	0 €
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	78 654 €	88 262 €

Asuntotuotanto 31003

1 000 €	Tubu 2019	Toteuma 2019
MYYNTITUOTOT	23 460 €	19 960 €
MAKSUTUOTOT	0 €	0 €
TUET JA AVUSTUKSET	0 €	0 €
VUOKRATUOTOT	0 €	0 €
MUUT TOIMINTATUOTOT	0 €	6 €
VALMISTUS OM.KÄYTT	0 €	0 €
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	23 460 €	19 966 €
PALKAT JA PALKKIOT	4 865 €	3 756 €
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	0 €	-15 €
HENKILÖSIVUKULUT	1 093 €	1 047 €
PALVELUJEN OSTOT	5 662 €	3 183 €
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	200 €	62 €
AVUSTUKSET	0 €	0 €
VUOKRAKULUT	520 €	619 €
MUUT TOIMINTAKULUT	7 418 €	3 993 €
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	19 758 €	12 645 €
TOIMINTAKATE	3 702 €	7 321 €
POISTOT	45 €	19 €
TULOS	3 657 €	7 302 €
TUOTTOTAVOITE	0 €	0 €
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 657 €	7 302 €

Liitteessä 3 on esitetty talousarviokohdan Kaupunkirakenne 31001 käyttötalouden toteuma palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain, HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet, tuki HKL-liikelaitokselle sekä avustukset.

4 Investoinnit

Kiinteä omaisuus, talousarviokohta 801

Kiinteän omaisuuden myynti 8 01 50

Talousarviossa on kiinteää omaisuutta arvioitu myytävän 100 milj. euroa vuonna 2019. Vuoden aikana toteutui yhteensä 61 kauppaa, yhteisalaltaan 100 ha ja yhteiskauppahinnaltaan 141 milj. euroa.

Helsingin alueella kaupunki möi yhteensä 5,4 ha maata 136 milj. eurolla. Myydyllä alueella on 101 000 k-m² asuin- ja 15 000 k-m² yritysrakennusoikeutta. Myynnin painopiste oli Jätkäsaaren-Hietalahden ja Kalasataman projektialueilla, jotka toivat noin 50 % tontinmyyntituloista. Vastaavasti 15 suurinta kauppa toi noin 70 % tontinmyyntituloista.

Kaupungin ulkokunnissa omistamien maiden tulevaa käyttö- ja omistamistarvetta on kartoitettu ja päivitetty siltä osin, kun kaupungin oma käyttö on päättynyt tai päättymässä. Kaupungille tarpeettomiksi käyneiden kiinteistöjen myyntiä on jatkettu painopisteen ollessa asemakaavatonteilla ja rakennetuilla sekä perintönä tulleilla kiinteistöillä, joista saatavat tulot on osoitettu tiettyyn käyttöön. Ulkokunnissa kaupunki möi yhteensä 95 ha maata 5 milj. eurolla. Kaupunki möi HSYlle sen ulkokunnista vuokraamat alueet sekä Espoon kaupungille kaksi vesi/ruovikkoaluetta.

Myyneistä taseeseen kirjattava arvo oli 2,4 milj. euroa, ja myyntivoittoihin kirjattiin 138,6 milj. euroa.

Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi 8 01 01

Kiinteistöjen ostoihin ja lunastuksiin sekä kaavoituskorvauksiin oli käytettävissä vuonna 2019 talousarviossa varatun 10 milj. euron lisäksi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetty 9,9 milj. euron ylitysoikeus mukaan lukien yhteensä 19,9 milj. euroa. Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esitti 2 milj. euron määrärahan toimialan sisäistä siirtoa talousarviokohdasta 8 01 03 01 talousarviokohtaan 8 01 01 (26.11.2019 §606).

Vuoden aikana ostettiin yhteensä 41 kaupalla kiinteistöjä yhteispinta-alaltaan 13 ha ja yhteiskauppahinnaltaan 20 milj. euroa. Raakamaat ja kaavan toteuttamiseen liittyvät kaupungit olivat kauppahinnaltaan molemmat noin 10 milj. euroa. Kolme suurinta kauppa, Pauligin maankäytösopimuksen kiinteistöjärjestelyt, Siltasaarenportin vuokraoikeus ja rakennukset sekä Pohjoisen Postipuiston Y-tontinhan- kinta Postilta) olivat yhteiskauppahinnaltaan vajaat 12 milj. euroa.

Projektialueiden esirakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi, 8 01 02

Projektialueiden esirakentamiseen oli talousarviossa vuodelle 2019 osoitettu 47,6 milj. euroa, lisäksi käytettävissä oli edellisvuodelta käyttämättä jääneitä projektialueiden esirakentamismäärärahoja ylitysoikeutena 22,5 milj. euroa. Määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 70,1 milj. euroa. Projektialueiden esirakentamisinvestointien käyttö oli 55,5 milj. euroa. Lisäksi määrärahoja siirrettiin käyttötarkoituksen muutoksena TA-kohtaan Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet 2,5 milj. euroa ja TA-kohtaan Projektialueiden kadut 7,9 milj. euroa. Määrärahojen siirron jälkeen käytettävää määrärahaa oli 59,7 milj. euroa, josta käyttöaste oli 92,9 %. Määrärahaa jäi käyttämättä n. 4,3 milj. euroa.

Määrärahaa käytettiin projektialueiden asunto- ja muun rakentamisen edellyttämien rakentamiskelpoisuuteen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Kamppi-Töölönlahden esirakentamiseen ei ole osoitettu talousarviomäärärahaa, mutta ylitysoikeutta on käytössä 0,04 milj. euroa. Käyttö oli 0,16 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan

0,12 milj. euroa. Länsisataman esirakentamiseen käytettiin 16,2 milj. euroa, joka ylittää n. 6,5 milj. euroa käytettävissä olevan (8,074 +1,701) 9,8 milj. euroa. Kalasataman esirakentamiseen käytettiin 26,4 milj. euroa, joka alittaa n. 15,2 milj. euroa käytettävissä olevan (31,8+9,887 milj. euroa) 41,7 milj. euroa. Kalasataman esirakentamisrahasta siirrettiin käyttötarkoituksen muutoksena Länsisataman puisto- ja liikunta-alueisiin 2,5 milj. euroa ja Projektialueiden katuihin 8,6 milj. euroa. Kruunuvuorenrannan esirakentamiseen käytettiin 11,0 milj. euroa, joka alittaa 0,9 milj. euroa käytettävissä olevan (3,1+8,749 milj. euroa) 11,9 milj. euroa. Kuninkaankolmion esirakentamiseen käytettiin 0,2 milj. euroa, joka alittaa n. 0,8 milj. euroa käytettävissä olevan (0,66 + 0,319 milj. euroa) 0,98 milj. euroa. Pasilan esirakentamiseen käytettiin 1,3 milj. euroa, joka alittaa 3,1 milj. euroa käytettävissä olevan (3,5 +0,906 milj. euroa) yhteensä 4,4 milj. euroa.

Merkittävimmät määrärahan alittamiset johtuvat hankkeiden viivästyisestä tai siirtymisestä myöhemmin toteutettaviksi. Kalasatamassa Verkkoosaaren erittäin vaativan esirakentamisen suunnittelu kesti ohjelmoitua pidempään ja se myöhensi myös urakan kilpailutusta ja urakan käynnistämistä suunnitellusta. Myös Kalasataman tiilisen kaasukellon vaipan puhdistus eteni suunniteltua hitaammin. Pasilan osalta merkittävin poikkeama on Ilmalan torin esirakentamistarpeen siirtyminen vuodelle 2020 ja Rata-pihakortteleiden esirakentamisen käynnistymisestä suunniteltua myöhemmin.

Merkittävin määrärahan ylitys on Länsisatamassa, jossa Atlantinsillan esirakentamisalue laajentui ja Jätkäsaaren liikuntapuiston esirakentamisessa ilmeni lisä- ja muutostöitä. Lisäksi liikuntapuiston 2.vaiheen esirakentamisurakka käynnistettiin jo vuonna 2019 käyttäjien ja asukkaiden tarpeiden mukaisesti.

Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, 8 01 03

Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen 8 01 03 01

Muuhun esirakentamiseen, alueiden käyttöönottoon ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen on talousarviossa vuodelle 2019 osoitettu 38,0 milj. euroa ja lisäksi toimialalla on käytettävissä ylitysoikeusmäärärahaa 4,4 milj. euroa. Määrärahasta on esitetty siirrettäväksi 2,6 milj. euroa TA-kohtaan 8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet/kylk:n käyttöön ja 2,0 milj. euroa TA-kohtaan 8 01 01. Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset / Kylk:n käyttöön. Käyttö on 30,1 milj. euroa, joka vastaa 79,6 %:n käyttöastetta siirtojen jälkeen käytettävissä olevasta 37,8 milj. eurosta.

Merkittävimmät pilaantuneen maan kunnostuskohteet ovat Hakaniemen hallin korjaustyön yhteydessä toteutettavat puhdistukset sekä Raide-Jokerin pilaantuneisuusselvitykset. Lisäksi toteutettiin useita pienempiä rakentamiskelpoiseksi saattamiskohteita eri puolilla kaupunkia. Merkittävimmät maaperänvahvistamis- ja johtosiirtokohteet ovat Falkullan kiila, Hakaniemen hallin pohjanvahvistustyöt, Vuosaaren lukion tontin esirakentaminen ja maakaasujohdon siirrot Oulunkylässä. Merkittävimmät rakennusten purkukohteet ovat Pirkkolan jäähalli ja Vesalan ala-aste. Lisäksi purkuohjelmassa on useita muita pienempiä purkuja eri puolilla Helsinkiä. Merkittävin muu kunnostuskohde on Vuosaaren kaatopaikan kunnostaminen.

Täydennysrakentamiskorvaukset ja korvausinvestoinnit, 8 01 03 02

Täydennysrakennuskorvauksiin ja korvausinvestointeihin oli talousarviossa esitetty 3,5 milj. euroa ja lisäksi toimialalla oli käytettävissä ylitysoikeusmäärärahaa 3,5 milj. euroa, eli yhteensä 7,0 milj. euroa. Vuoden aikana toteutui neljä hanketta, arvoltaan yhteensä 3,4 milj. euroa. Hankkeet sijaitsivat Myllypurossa, Koskelan sairaala-alueella sekä Lassilassa. Kolme hankkeista olivat Hekan ja yksi Niemikoti-säätiön. Maksetut korvaukset olivat keskimäärin 39 % kaavamutosten tuomista arvonnousuista ja keskimäärin 207 euroa/uusi k-m².

*1000 eur		Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
801	Kiinteä omaisuus				
	TULOT	5 000		5 000	2 396
	MENOT	95 624	36 696	132 320	105 750
80150	Kiinteän omaisuuden myynti	5 000		5 000	2 396
80101	Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	10 000	9 866	19 866	20 109
80102	Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi	47 624	22 467	70 091	55 558
80103	Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	38 000	4 363	42 363	30 083
8010301	Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen	34 500	863	35 363	26 674
8010302	Täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit	3 500	3 500	7 000	3 409

Rakennukset, talousarviokohta 802

Vuonna 2019 talonrakennushankkeille on osoitettu investointimäärärahaa 304,9 milj. euroa, joka sisälsi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 44,8 milj. euroa. Vuonna 2019 talonrakennusmäärärahaa käytettiin 266 milj. euroa, eli 87 % budjetoidusta määrärahasta. Investointimäärärahaa jäi käyttämättä 39 milj. euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimpiä rakenteilla olevia kiinteistöyhtiömuotoisina toteutettavia uudishankkeita ovat Metropolia ammattikorkeakoulun käyttöön tarkoitettu Myllypuron kampusrakennus ja kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahanke. Muita kiinteistöyhtiömuotoisia tilahankkeita ovat Tukutorin pakastamon, Urheahallin ja Tanssin talon uudisinvestoinnit.

Lisäksi Laakson ja Malmin sairaalahankkeiden sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoista toteutus- ja rahoitusmuotoa. Laakson yhteissairaalahankeelle on kuitenkin varattu hankesuunnitteluun tarvittava rahoitus investointiohjelmasta. Myös Suutarila-Siltämäki-alueen koulu- ja päiväkotihankkeet suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoista toteutus- ja rahoitusmuotoa.

Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, 8 02 01

Vuoden 2019 määräraha oli käytettävissä 163,2 milj. euroa, joka sisälsi edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 31,5 milj. euroa.

Seuraavien hankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti ja investointimäärärahaa jäi käyttämättä 12 milj. euroa:

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2019	Toteuma 2019
8020102	Myllypuron peruskoulu	Koulun laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi	4,8	0,1
8020104	Pirkkolan liikuntapuisto	Korvaavan jäähallin rakentaminen	8,1	0,4
		YHTEENSÄ	12,9	0,5

Pirkkolan jäähallin korvaavan uudisrakennushankkeen hanke- tai toteutus suunnittelu oli resurssipulan vuoksi kestänyt arvioitua kauemmin. Hankkeen rakentamisvaihe alkaa alkuvuonna 2020 noin puoli vuotta alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Myllypuron peruskoulun laajennus- ja korjaushankkeen toteutus on siirtynyt vuodella eteenpäin, koska osa korjaustöistä on tarkoitus tehdä koulun kesäloman aikana, jotta osa koulun tiloista voidaan käyttää koko korjaus- ja laajennushankkeen ajan. Jo keväällä 2019 todettiin, että kaavoituksen, rakennusluvan ja toteutuksen aikataulutuksen yhteensovittaminen ei tule onnistumaan, minkä takia hankkeen aloitus siirrettiin alkamaan vasta kesällä 2020. Talousarviossa vuodelle 2020 em. hankkeet on ohjelmoitu uudelleen ja hankkeiden rahoitustarpeet on päivitetty vastaamaan uutta rakentamisaikataulua. Kaupunkiympäristölautakunnan 26.11.2019 (§ 606) esityksestä siirrettiin uudisrakennushankkeille varattua määrärahaa 12 milj. euroa korjaushankkeisiin.

Vuonna 2019 uudis- ja lisärakennushankkeisiin käytettiin 116 milj. euroa. Uudisrakennushankkeille varatusta investointimäärärahasta jäi käyttämättä 35 milj. euroa.

Käyttämättä jäävä määräraha on siirtyvää investointirahoitusta, joka tarvitaan vuonna 2018-19 valmistuneiden uudisrakennushankkeiden takuuajaksiin velvoitteisiin ja hankkeisiin, joiden laskutus on myöhentynyt ja hankkeet jatkuvat vuonna 2020.

Eräiden käynnissä olevien hankkeiden, esim. Vuosaaren lukion korvaavan uudisrakennuksen, Kalasataman korttelitalon, lasten päiväkoti Suursuon ja Mäkelänrinteen lukion laajennuksen toteumat alittavat hankkeille vuodelle 2019 varatut määrarahat noin 10 milj. eurolla. Lisäksi eräissä valmistuneissa hankkeissa, esim. Vesalan peruskoulun laajennuksessa, lasten päiväkoti Neulasessa, lasten päiväkoti Aadassa ja leikkipuisto Idassa sekä rakentamispalveluliikelaitos Staran ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden Vuosaaren työtukikohdassa vastaanoton jälkeisiin velvoitteisiin jää 10 % hankkeen enimmäishinnasta, jota ei välttämättä tulla tarvitsemaan takuuajana ja hankkeen lopullinen kustannus tulee alittamaan hankkeen enimmäishinnan. Em. hankkeiden takuuajaksiin velvoitteisiin ja myöhentyneeseen laskutukseen haettiin ylitysoikeutta vuodelle 2020.

Vuonna 2019 valmistuneita uudisrakennushankkeita ovat Jätkäsaaren peruskoulu, Vesalan peruskoulun laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi, lasten päiväkoti Lapinmäki ja lasten päiväkoti Aada ja leikkipuisto Ida sekä rakentamispalveluliikelaitos Staran ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden Vuosaaren työtukikohta.

Merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet olivat Jakomäen sydän – alueen uusi yhtenäinen peruskoulu sekä nuoris- ja päiväkotitilat, Mäkelänrinteen lukion laajennus, Vuosaaren lukion korvaava uudisrakennus ja Kalasataman korttelitalo (peruskoulun 2. vaihe).

Vuonna 2019 jatkuivat useiden uudisrakennushankkeiden suunnittelu muun muassa Pirkkolan jäähallin, Helsingin kielilukion, Puotilan ala-asteen koulun, lasten päiväkoti Vaapukan korvaavat uudisrakennushankkeet sekä uusien alueiden palvelurakennusten suunnittelu muun muassa lasten päiväkoti Hopealaakso ja Verkkosaari sekä Kuninkaantammen peruskoulu ja päiväkoti.

Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, 8 02 02

Talousarvioon varattujen 128,4 milj. euron määrärahojen lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 10,5 milj. euroa ylitysoikeutta, eli yhteensä vuonna 2019 käytettävissä oli 138,9 milj. euroa. Vuonna 2019 korjausrakentamiseen käytettiin 149 milj. euroa eli

talousarviossa vuonna korjausrakentamiseen osoitettu määräraha käytettiin 107 %. Ylityksen kattamiseksi kaupunkiympäristölautakunnan 26.11.2019 (§ 606) esityksestä siirrettiin uudisrakennushankkeille varattua määrärahaa 12 milj. euroa korjaushankkeisiin.

Käyttämättä jäävä korjausrakentamismääräraha 2 milj. euroa on kokonaisuudessaan vuodelle 2020 siirtyvää investointirahoitusta, joka käytetään vuonna 2018-19 valmistuneiden korjaushankkeiden takuuaikaisiin velvoitteisiin talousarviovuoden jälkeen ja hankkeisiin, joiden laskutus on myöhentynyt ja hankkeet jatkuvat vuonna 2020.

Vuonna 2019 valmistuneita korjausrakennushankkeita Alppilan lukion, Botby grundskolanin ja Resson lukion perusparannukset sekä Lapinlahden sairaalan säilyttävät toimenpiteet ja Marian sairaala-alueen rakennuksen 3 peruskorjaus Start-up toiminnalle.

Merkittävimpiä rakentamisvaiheessa olevia korjaushankkeita ovat Aleksis Kiven peruskoulun, Kruunuhaan yläasteen koulun ja Hakaniemen hallin perusparannukset.

Suunnitteluvaiheessa oli lukuisia hankkeita muun muassa Finlandiatalon, Töölön kisahallin, Etu-Töölön lukion, Kallion ala-asteen koulun, Lauttasaaren ala-asteen koulun, Pihlajiston ala-asteen koulun ja Tahvonlahden ala-asteen koulun perusparannukset.

Seuraavien hankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti:

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2019	Toteuma 2019
8020202	Kallion lukio	Perusparannus	3,7	0,5
8020202	Pihkapuiston ala-aste	Vesikaton korjaus	0,9	
8020202	Pohjois-Haagan ala-aste	Perusparannus ja laajennus	5,8	0,5
8020202	Puistolantien ala-asteen koulu	Salaoituksen rakentaminen	1,0	
8020202	Stadin am.op/Latokartanontie 16	Tiloja Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toiminnalle	2,8	1,0
8020203	Keskuspelastusasema	Vesi- ja viemärikorjaukset	1,4	0,1
8020203	Niemenmäki väestönsuoja	Talotekninen peruskorjaus	1,9	
8020206	Keskusvarasto Stara	Peruskorjaus ja lisärakentaminen	1,9	
		YHTEENSÄ	19,4	2,1

Em. hankkeille osoitetusta määrarahasta jäi käyttämättä 17 milj. euroa. Käyttämättä jäävä määräraha on uudelleen ohjelmoitu kohdentamattomille korjaushankkeille.

Muihin korjausrakennushankkeisiin, talousarvion alakohtaan 8 02 02 06, sisältyi 31,5 milj. euroa, joka oli osoitettu kaikkien toimialojen kohdentamattomille korjaustöille. Korjausrakentamismäärärahan kohdentamattomien korjaustöiden 31,5 milj. euroa ja uudelleen ohjelmoitu määräraha 17 milj. euroa sekä lautakunnan 26.11.2019 (§ 606) uudisrakentamisesta korjaushankkeisiin siirrettäväksi esittämä määräraha 12 milj. euroa käytettiin rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen, jotta tilat voitiin pitää käyttökunnossa ja välttyttiin lisävaurioilta sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja väistötilojen rakentamiseen.

Kaupungintalon korttelin kehittäminen kaupunginhallituksen käytettäväksi, 8 02 03

Kaupunginvaltuusto myönsi käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella 2,8 milj. euroa ylitysoikeutta vuodelle 2019, mikä on talousarviovuoden määräraha. Kaupungintalokorttelin kehittämisen määrärahaa jää käyttämättä 1,9 milj. euroa, koska osa kaupungintalokortteleiden korjauksista siirtyvät vuodelle 2020. Merkittävin hanke oli Kaupungintalon aulan uudistaminen.

*1000 eur		Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
802	Rakennukset	260 134	44 812	304 946	266 119
80201	Uudis- ja lisärakennushankkeet kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	131 771	31 476	163 247	116 162
80202	Korjaushankkeet kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	128 363	10 568	138 931	149 054
80203	Kaupungintalon korttelin kehittäminen kaupunginhallituksen käytettäväksi	0	2 768	2 768	903

Yleiset alueet, talousarviokohdat 803 ja 804

Kadut ja liikenneväylät, talousarviokohta 803

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin on talousarviossa osoitettu 135,9 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa yhteensä 18,87 milj. euroa, yhteensä 154,7 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 158,44 milj. euroa. Määrärahan käyttö ylitti sitovan tavoitteen Projektialueiden katujen osalta ja siksi haettiin käyttötarkoituksen muutosta 8,6 milj. euroa Projektialueiden esirakentamisen käyttämättä jäävistä määrärahoista. Määrärahan käyttöaste on 97,0 %a kun huomioidaan määrärahan siirto, jolloin käytettävissä oleva määräraha oli 163,3 milj. euroa.

Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, 8 03 01

Talousarviokohdalle Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja liikennejärjestelyt sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi on talousarviossa osoitettu 64,8 milj. euroa. Lisäksi on käytettävissä ylitysoikeutta 15,1 milj. euroa eli yhteensä 79,9 milj. euroa. Määrärahoja käytettiin 75,9 milj. euroa, joka vastaa 95 %:n käyttöastetta.

Uudisrakentamiseen on osoitettu 17,5 milj. euroa ja lisäksi on käytettävissä ylitysoikeutta 0,9 milj. euroa, yhteensä 18,4 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 22,7 milj. euroa eli n. 4,3 milj. euroa yli talousarviomäärärahan. Uudisrakentamisen määrärahan ylitys katetaan katujen peruskorjauksen käyttämättä jäävällä määrärahalla. Merkittävimpiä rakennuskohteita ovat Lauttasaarenmäki, Vanhaistentien alue, Kantelettarentien alue, Koskelan sairaalan alue, Tullivuoren eteläpuolinen alue, Maatullinpuiston eteläpuolinen alue, Reginankuja, Kontulan keskus, Kahvikortteli, Kallahden alue ja useita pienempiä kohteita eri puolilla kaupunkia. Merkittävimpiä suunnittelukohteita ovat Lohiapajanlahti, Orapihlaja-Paatsamatien alue, Patterimäen alue, Arabian tehdaskorttelin alue, Käskynhaltijantien alue, Pirjontie-Pirkkolantien alue, Vanhan Helsingintien alue, Kulosaaren ostoskeskuksen alue ja Työnjohtajankadun korttelit.

Perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on osoitettu 43,6 milj. euroa ja lisäksi on käytettävissä ylitysoikeutta 13,2 milj. euroa yhteensä 56,8 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 49,8 milj. euroa, joka alittaa käytössä olevan määrärahan 7,0 milj. euroa.

Katujen peruskorjaukseen on osoitettu 9,6 milj. euroa ja ylitysoikeutta 7,2 milj. euroa, yhteensä 16,8 milj. euroa, josta käytettiin 10,4 milj. euroa. Osa hankkeista on vasta suunnitteluvaiheessa vuonna 2019. Suurimpia hankkeita ovat Erottajan aukion ja Maistraatintorin peruskorjaus sekä ulkovalaistuksen peruskorjaus ja Helsinki LED-hanke, jossa valaisimia vaihdetaan uusiin LED-valaisimiin. Lisäksi useita pienempiä korjauskohteita eri puolilla kaupunkia.

Siltojen peruskorjaukseen on osoitettu 9,0 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,0 milj. euroa, yhteensä 11,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 10,6 milj. euroa. Määräraha alittui 0,4 milj. euroa. Merkittävimpiä peruskorjauskohteita Lauttasaarensillan lisäksi ovat Vuosaarensilta, Koskelantien silta, Latokartanon-tien silta Kehä I:n yli ja Väylänsuunsilta.

Päälysteiden uusimiseen on osoitettu 4,4 milj. euroa, josta käytettiin 4,2 milj. euroa.

Joukkoliikenteen kehittämiseen on osoitettu 2,0 milj. euroa ja lisäksi käytettävissä on ylitysoikeutta 2,0 milj. euroa, yhteensä 4,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 2,5 milj. euroa. Osa hankkeista on vasta suunnitteluvaiheessa ja muun muassa Runkolinjan 570 käynnistyminen siirtyy vuoteen 2021 ja siihen liittyvät katujärjestelyt toteutetaan vuonna 2020, kun kaduilla olevat kaasuputket on siirretty. Merkittävimpiä kohteita ovat Länsimetron asemien ympäristöjen viimeistely Lauttasaaressa, Reijolankadun viimeistely, Kuusitien raitiovaunupysäkin järjestelyt Mannerheimintielle ja Kivikon eritasoliittymän pysäkin portaat Kehä I:llä. Suunnittelukohteina ovat muun muassa Rosina Heikelin puisto ja muita pienempiä kohteita.

Liikennejärjestelyihin on osoitettu 3,8 milj. euroa ja ylitysoikeutta 2,1 milj. euroa, yhteensä 5,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 8,1 milj. euroa. Kohteelle varattu määräraha ylittyy, koska muun muassa hankkeiden toteutus on suunniteltua laajempaa ja Raide-Jokerin liittyviä liikennejärjestelyhankkeita maksetaan jo tänä vuonna. Merkittävimpiä kohteita ovat Näyttelijäntie-Ida Ahlbergintie-Adolf Lindforsintien liittymän uudelleenjärjestelyt, Oulunkylän liikenneturvallisuussuunnitelman toteutus, Myllypurontie-Alakivenitien kiertoliittymän toteutus ja Raide-Jokeriin liittyvien liikennejärjestelyhankkeiden suunnittelu sekä toteutus koko reitin varrella. Lisäksi on toteutettu pienempiä liikenneturvallisuutta parantavia kohteita eri puolilla kaupunkia.

Jalankulun ja pyöräilyn väyliin on osoitettu 14,8 milj. euroa, josta käytettiin n. 13,9 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan n. 0,9 milj. euroa. Länsibaanaosuuden Kansalaistori-Kaisaniemi (pääradan alittavan tunnelin) toteutuksen käynnistämiseen oli varauduttu jo tänä vuonna, mutta hankkeiden viivästymisen vuoksi hanke on vielä suunnitteluvaiheessa. Merkittävimpiä kohteita ovat Mechelininkadun, Paciuksenkatu-Tukholmankadun viimeistely, Hämeentie, Vuosaaren jalankulun ja pyöräilyn silta sekä Raide-Jokeriin liittyvien pyöräilyhankkeiden suunnittelu ja toteutuksen käynnistys koko reitin osuudella.

Muihin investointeihin on osoitettu 3,7 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeusmäärärahaa n. 1,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 3,2 milj. euroa, joka alittaa n. 1,5 milj. euroa käytössä olevan 4,7 milj. euroa. Täytemaan vastaanottoaikkoihin on osoitettu 0,4 milj. euroa, joka käytettiin 0,3 milj. euroa. Lumen-vastaanottoaikkoihin ja hiekkasiiloihin on osoitettu 0,3 milj. euroa ja ylitysoikeutta 0,4 milj. euroa, yhteensä 0,67 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 0,6 milj. euroa. Yleisiin käymälöihin on osoitettu 1,2 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 0,2 milj. euroa, yhteensä 1,4 milj. euroa. Määräraha käytettiin 0,5 milj. euroa. Valmistuneita yksiköitä on 4, rakenteilla on 4 yksikköä ja 2 yksikön toteutus siirtyy vuoden 2020 puolelle. Ranta-alueiden kunnostuksiin on osoitettu 1,8 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 0,4 milj. euroa, yhteensä 2,2 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 1,8 milj. euroa, eli käyttö alittaa n. 0,4 milj. euroa. Määrärahalla toteutettiin muun muassa Vanhanväylänpuiston tulvasuojausta ja Vallisaaren meren alittavan vesihuoltolinjaston osuutta.

Projektialueiden kadut kaupunginhallituksen käytettäväksi, 80302

Projektialueiden katuihin on talousarviossa osoitettu yhteensä 70,3 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä ylitysoikeutena vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä määrärahaa 3,2 milj. euroa (Länsisatama, Kruunuvuorenranta, Pasila, Kuninkaankolmio, Kruunusillat). Projektialueilla käytettiin 81,8 milj. euroa, joka ylittää n. 8,6 milj. euroa käytettävissä olevan määrärahan 73,4 milj. euroa.

Kamppi-Töölönlahteen on osoitettu 2,0 milj. euroa ja määrärahaa käytettiin 2,6 milj. euroa. Ylitykseen käytetään muilta projektialueilta käyttämättä jäävää määrärahaa. Määrärahalla viimeistellään Oodin viereisiä katuja. Syksyllä käynnistyväksi suunniteltu tulvasuojeluhanke siirtyy ainakin vuodelle 2020.

Tulvasuojeluhankkeessa Töölönlahden ja Eläintarhanlahden välissä oleva kevyenliikenteen silta puretaan ja tilalle rakennetaan uusi silta. Uuden sillan alle rakennetaan sulkuportit ja pumppaamo.

Länsisatamaan on osoitettu 17,2 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 0,55 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 16,9 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan 0,9 milj. euroa. Länsisatamassa merkittävimmät kohteet ovat Telakkarannan alueen kadut, Saukonkanava, Atlantinkaari, Ahdinallas ja Atlantinsilta.

Kalasadamaan on osoitettu 12,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 15,7 milj. euroa. Käyttö ylittää käytettävissä olevan määrärahan 2,8 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet ovat Kalasadaman keskus, Kokisaku-Vilhovuorenkadun jatke, Työpajanpiha ja Tukutorikuja.

Kruunuvuorenrantaan on osoitettu 2,79 milj. euroa Määrärahaa käytettiin 2,9 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan 0,1 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet ovat Gunillankallion ja Hopealaakson katujen viimeistely. Suunnittelukohteina ovat Koirasaaret ja Kruunuvuori sekä Stansvikin alue.

Pasilaan on osoitettu 28,3 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 34,8 milj. euroa. Lokakuussa avattu kaupakeskus Tripla edellytti merkittävien liikenneyhteyksien kuten Veturitien ja tunnelin valmistumista ennen kauppakeskuksen avaamista. Hankkeiden kiirehtiminen aiheutti lisäkustannuksia suunniteltua enemmän. Merkittävimmät kohteet Pasilassa ovat Pasilan keskus, Pasilan aseman joukkoliikenneterminaali, Veturitien eteläosa, Teollisuuskadun tunneli, Ratapihan korttelit ja Postipuiston katujen rakentamisen käynnistäminen.

Kuninkaankolmioon on osoitettu 3,7 milj. euroa ja ylitysoikeutta n. 1,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 5,9 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan 1,1 milj. eurolla. Kuninkaantammen alueella toteutettiin asuntotuotannon edellyttämiä katuja. Syksyllä käynnistyi asuntotuotannon edellyttämä uusi katu-urakka, johon ei talousarviomäärärahasa oltu varauduttu.

Kruunusiltoihin on osoitettu 3,4 milj. euroa ja lisäksi ylitysoikeutta 1,6 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 0,5 milj. euroa. Kruunusiltojen toteutustavaksi on valittu allianssimalli, johon kuuluu myös katujen suunnittelu ja siksi määrärahaa jää käyttämättä. Allianssiurakoitsija kilpailutettiin ja urakka käynnistyi suunnittelulla.

Uusiin projektialueisiin ja muuhun täydennysrakentamiseen ei talousarviossa ole osoitettu määrärahaa, mutta käynnissä olevista sopimuksista kertyi kuluja 2,4 milj. euroa. Vaje katetaan muilta projektialueilta säästyvillä määrärahasiirroilla. Merkittävimmät kohteet ovat Tankovainion katujen toteutus ja Koivusaaren katujen suunnittelu.

Yhteishankkeet liikenneviraston kanssa kaupunginhallituksen käytettäväksi, 80303

Yhteishankkeisiin väyläviraston kanssa on talousarviossa osoitettu 0,8 milj. euroa ja lisäksi toimialalla on käytettävissä vuonna 2018 käyttämättä jäänyttä määrärahaa 0,6 milj. euroa, yhteensä 1,4 milj. euroa.

Määrärahaa käytettiin 0,9 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan n. 0,5 milj. euroa. Yhteishankkeissa on suunnitteluhankkeina käynnissä Länsiväylä/Koivusaaren eritasoliittymän suunnittelu ja Lahdenväylällä Malmin eritasoliittymän suunnittelun käynnistämistä valmistellaan. Lisäksi Elykeskus on käynnistänyt Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman laadinnan välillä Kannelmäki-Kehä III, jonka suunnittelukustannuksiin Helsinki osallistuu. Meluntorjunnan osalta Lahdenväylällä Viikin meluesteen suunnittelu siirtyy ainakin tältä vuodelta, koska Elyllä ei ole määrärahaa osallistua kohteen suunnittelukustannuksiin. Tuusulanväylä/Yhdyskunnantien vaihtopysäkkiurakan vihertöitä viimeistellään.

*1000 eur		Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
803	Kadut ja liikenneväylät	135 864	18 864	154 728	158 717
80301	Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	64 800	15 098	79 898	75 893
8030101	Uudisrakentaminen	17 500	890	18 390	22 765
8030102	Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	43 600	13 236	56 836	49 954
8030103	Muut investoinnit	3 700	972	4 672	3 174
80302	Projektialueiden kadut kaupunginhallituksen käytettäväksi	70 264	3 166	73 430	81 905
80303	Yhteishankkeet Liikenneviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi	800	600	1 400	919

Puistot ja liikunta-alueet, talousarviokohta 804

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on talousarviossa osoitettu vuodelle 2019 yhteensä 27,1 milj. euroa, lisäksi vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeutta on 2,0 milj. euroa, yhteensä 29,1 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin yhteensä 34,9 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olleen määrärahan 5,8 milj. euroalla. Määrärahaylitykset katetaan siirroilla Projektialueiden esirakentamisesta ja Muusta esirakentamisesta.

Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, 80401

Puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa osoitettu 19 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä ylitysoikeusmäärärahaa 1,9 milj. euroa, yhteensä 20,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 23,5 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan.

Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus 8 04 01 01

Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjaukseen on talousarviossa osoitettu 12,3 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 12 milj. euroa, joka alittaa käytössä olevan määrärahan 0,3 milj. euroa. Osa puistoista on vielä suunnitteluvaiheessa, joka on pitkittynyt johtuen esimerkiksi puistosuunnitelmasta tehdystä valituksesta ja niiden toteutus siirtyy vuoden 2020 puolelle. Toiminnallisiin puistoihin osoitettu 2,5 milj. euroa toteutui. Toiminnallisia puistoja ovat mm. Leikkipuistot Munkki, Ida, Lampi, Herttoniemi, Mellunmäki. Merkittävimmät puistojen uudisrakentamiskohteet Maarianmaanpuisto, Lokkisaaren puisto ja Vuosaaren liikuntapuisto. Merkittävimmät peruskorjauskohteet ovat Laivastopuiston kenttä, leikkipuisto Ida, Munkinpuisto, Brahenpuisto, Kellotorninrinne, Krämerinlehto ja Tankovainion puisto.

Liikuntapaikat ja ulkoilualueet 8 04 01 01

Liikuntapaikkoihin ja ulkoilualueisiin on osoitettu 6,7 milj. euroa ja lisäksi toimialalla on käytössä ylitysoikeutta 1,9 milj. euroa, yhteensä 8,6 milj. euroa. Liikuntapaikkoihin ja liikunta-alueisiin käytettiin 11,4 milj. euroa, joka ylittää käytössä olleen määrärahan 2,9 milj. euroa. Vaje katetaan siirtämällä 8 04 01

01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjausmäärärahasta käyttämättä jäänyt osuus 0,3 milj. euroa ja 8 01 03 01 Muu esirakentaminen määrärahaa käyttämättä jääneestä osuudesta 2,6 milj. euroa.

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistuu pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Uusia liikuntapaikkoja ja ulkoilualueinvestointeja toteutetaan asuntotuotannon edellytysten mukaisesti, kohteina muun muassa Kivikon liikuntapuiston suunnittelu, Vuosaaren liikuntapuiston, Paloheinän lumetusjärjestelmän 1. vaiheen toteutus, Laajasalon tekojääradan ja Lauttasaaren tekojään toteutus. Lisäksi on kunnostettu ulkoilusaarien ja venesatamien laitureita ja rakenteita. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hankkeet on priorisoitu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa. Koulujen pihoihin osoitetuista liikuntapaikoista (10 kpl) toteutui 6:een kouluun ja loput 4 toteutetaan vuoden 2020 aikana. Koulujen pihoihin toteutettavista liikuntapaikoista vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Koulujen pihoille tulevat liikuntapaikat jäävät kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ylläpitoon.

Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet 8 04 02, Kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa osoitettu yhteensä 8,1 milj. euroa. Lisäksi toimialalla on käytettävissä ylitysoikeutta 0,08 milj. euroa, yhteensä n. 8,2 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 11,5 milj. euroa, joka ylittää käytössä olevan määrärahan 3,3 milj. euroa. Ylitys katetaan määrärahasiirrolla 8 01 02 Projektialueiden esirakentamisen käyttämättä jääneistä määrärahoista.

Kamppi-Töölönlahden puistoihin on osoitettu 1,4 milj. euroa ja määrärahaa käytettiin 2,5 milj. euroa, joka ylittää käytössä olevan määrärahan 1,1 milj. euroa. Länsisataman puistoihin ja liikunta-alueisiin on osoitettu 4,0 milj. euroa ja määrärahaa käytettiin 6,5 milj. euroa, joka ylittää käytössä olevan määrärahan 2,5 milj. euroa. Kalasataman puistoihin on osoitettu 1,3 milj. euroa ja määrärahaa käytettiin kokonaan. Kruunuvuorenrannan puistoihin ja liikunta-alueisiin on osoitettu 0,5 milj. euroa ja se käytettiin kokonaan. Pasilan puistoihin on varattu 0,168 milj. euroa ja siitä käytettiin 0,05 milj. euroa. Kuninkaankolmion puistoihin on varattu 0,8 milj. euroa ja siitä käytettiin 0,7 milj. euroa.

*1000 eur		Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
804	Puistot ja liikunta-alueet	27 114	1 951	29 065	34 912
80401	Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	19 000	1 871	20 871	23 453
8040101	Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset	12 300			12 025
8040102	Liikuntapaikat- ja ulkoilualueet	6 700	1 871	8 571	11 428
80402	Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi	8 114	80	8 194	11 459

Irtaimen omaisuuden perushankinta, talousarviokohta 805

8 05 03 Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden hankinta

Irtaimen omaisuuden hankintoihin oli talousarviossa osoitettu 6,3 milj. euroa, ja lisäksi oli käytettävissä ylitysoikeusmäärärahaa 0,5 milj. euroa. Yhteensä määrärahaa oli käytettävissä 6,8 milj. euroa. Käytettävissä olleesta määrärahasta 5,9 milj. euroa oli osoitettu tietotekniikkahankintoihin sekä 0,9 milj. euroa muihin hankintoihin.

Vuonna 2019 määrärahaa käytettiin tietotekniikkahankintoihin 3,9 milj. euroa ja muihin hankintoihin 0,9 milj. euroa. Yhteensä määrärahaa käytettiin siis 4,8 milj. euroa.

Työasema- ja muita laitehankintoja tehtiin suunnitelman mukaisesti. Tietojärjestelmähankkeista valtaosa on edennyt suunnitelman mukaisesti. Keskeisimmät kehityskohteet ovat olleet Maanvuokrajärjestelmä, Yleisten alueiden tapahtumanhallintajärjestelmä (ALLU), Lupapiste, ja valtakunnallinen Infra-hankkeiden kustannuslaskentajärjestelmä ja –palvelu (IHKU).

Suunnitelman mukaisiin projekteihin on tullut muutoksia, tiedossa olevat muutokset sopeutettiin irtaimen hankinnan budjetin sisällä.

Muun kuin ICT-irtaimen hankkeiden listalle uutena nousi Pysäköinninvalvonnan auton kamerahankinnat.

Yleisten alueiden tapahtumanhallintajärjestelmän (ALLU) jatkokehittämisen rahoitustarve kasvoi huomattavasti tämän vuoden toteutuksen ja tarkentuneiden kehitystehtävien vuoksi.

Asian- ja dokumenttienhallinnan kokonaisuuden uudistaminen –hanke ei edennyt avainresurssin puuttumisen vuoksi. Oppimisen alustat –hankkeen käyttöönotto jäi kesken ja siksi suurin osa rahoituksesta jäi käyttämättä.

Osa määrärahoista jäi käyttämättä hankkeiden viivästymisien vuoksi, joka on aiheutunut pääasiassa toimittajien resurssipulasta, mutta myös omista resurssivajauksista. Tällaisia hankkeita ovat Karttapalvelun aineistoleikkurin jatkokehitys, Rakennuslupien sähköisen asioinnin integraatiot –hanke, Asuntovuokrauksen järjestelmä uudistus ja asuntopalvelujen asukasvalintajärjestelmän uudistaminen.

*1000 eur		Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
805	Irtaimen omaisuuden perushankinta Kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	6 255	540	6 795	4 782
80503	Kaupunkiympäristötoimiala				
8050302	Tietotekniikkahankinnat	5 395	540	5 935	3 922
8050303	Muut hankinnat	860		860	860

Arvopaperit, talousarviokohta 806

HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, 80601

Hitas-osakkeiden ostamiseen oli käytössä määrärahaa 1,0 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 1,003 milj. euroa.

Vuoden 2019 aikana on ostettu seitsemän Hitas-huoneistoa, joista neljä maksettiin kokonaisuudessaan. Vuoden 2019 määrärahoista on lisäksi maksettu vuosina 2017 - 2018 ostettujen Hitas-osakkeiden kauppahintaeriä.

*1000 eur	Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
806				
80601	HITAS-osakkeiden ostaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	1 000	1 000	1 003

Muu pääomatalous talousarviokohta 807

8 07 01 Osallisuusrahasto

Lähiörahasto on lakkautettu ja määrärahat on siirretty Osallisuusrahastoon. Vuodelta 2018 käyttämättä jäänyttä määrärahaa on myönnetty ylitysoikeutena vuodelle 2019 kaupunkiympäristön toimialalle tilinpäätöksen jälkeen 5,7 milj. euroa.

Osallisuusrahastosta (=lähiörahastosta siirrettyä ylitysoikeutta) käytettiin 3,4 milj. euroa.

*1000 eur	Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
8 07 01	Osallisuusrahasto	5 697	5 697	3 400

Rakennusten ja osakkeiden myynti 80751 ja väestönsuojakorvaukset 80753

Talousarviossa on arvioitu myytävän kaupungin ydintoiminnan kannalta tarpeettomia rakennuksia ja osaketiloja 25 milj. eurolla. Rakennusten ja osakkeiden myynnistä toteutui noin 40,6 milj. euroa

Myyneistä taseeseen kirjattava arvo on 21,9 milj. euroa, ja myyntivoittoihin kirjattiin noin 18,7 milj. euroa.

Väestönsuojakorvauksia ei peritty.

*1000 eur	Ta 2019	Ylitysoikeus	Yhteensä	Toteuma 2019
807	Rakennusten ja osakkeiden myynnit sekä väetönsuojakorvaukset	3 100	3 100	21 943
80751	Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot	3 000	3 000	21 943
80753	Väestönsuojakorvaukset	100	100	0

Liitteessä 4 on esitetty yhteenveto investointien toteumasta.

LIITTEET:

Liite 2, Määrä- ja taloustavoitteet talousarviokohdittain

Liite 3, Talousarviokohdan kaupunkirakenne 31001 käyttötalouden toteuma palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain sekä HSL- ja HSY- maksuosuudet, Tuki HKL:lle ja avustukset.

Liite 4, Yhteenveto investointien toteumasta

Liite 5, Kaupunkiympäristön toimialan strategian toimenpideohjelman toteutuminen

Liite 6, Selonteko riskienhallinnasta